

Duševní lázně

Novohradské hory
pro vyhořelé duše

Dita Petráňová

bakalářská práce
zimní semestr 2018
ateliér Ing. arch. akad. arch. Jan Hendrych
Ing. arch. Jiří Jandourek
Fakulta umění a architektury
Technická univerzita v Liberci

ZADÁNÍ

Zadání má reagovat na stále závažnější problém civilizačních nemocí a potřeby specializovaným pracovišť pro jejich léčbu. Prostředí Novohradských hor svou izolovaností a kvalitou krajinného prostředí je pro vybudování takového zařízení ideální. Návrh má vytvořit architektonické prostředí, které bude umožňovat, možnost různých aktivit a současně bude propojené s krajinou, bude to místo, kde lze najít klid, rozdílné atmosféry, měřítko a míru mezilidských vztahů. Kromě návrhu vlastního objektu bude součástí projektu řešení okolní krajiny, cest, apod.

OBSAH

úvaha

analýza krajiny

Novohradké hory - body, linie, osídlená krajina
místa preferencí
vybrané místo

návrh / cesty

přiblížení širších vztahů
cesta autem
cesta pěší
být na místě
vnitřní cesty ven

návrh / dům

obecně
konstrukční řešení
architektonický detail
vstup
pohostinný dům
dílenský dům
dům terapie
jogínský dům
knihovna
pokoje
správce

poděkování

duše

Kolikrát chceš zmizet.
Zavřít se někam nebo řvát do otevřeného prostoru.
Být od všeho daleko.
Může to být vyhoření.
Vyčerpání.
Úzkost.
Někdy deprese.
Nebo si jenom potřebuješ srovnat myšlenky, najít sebe.

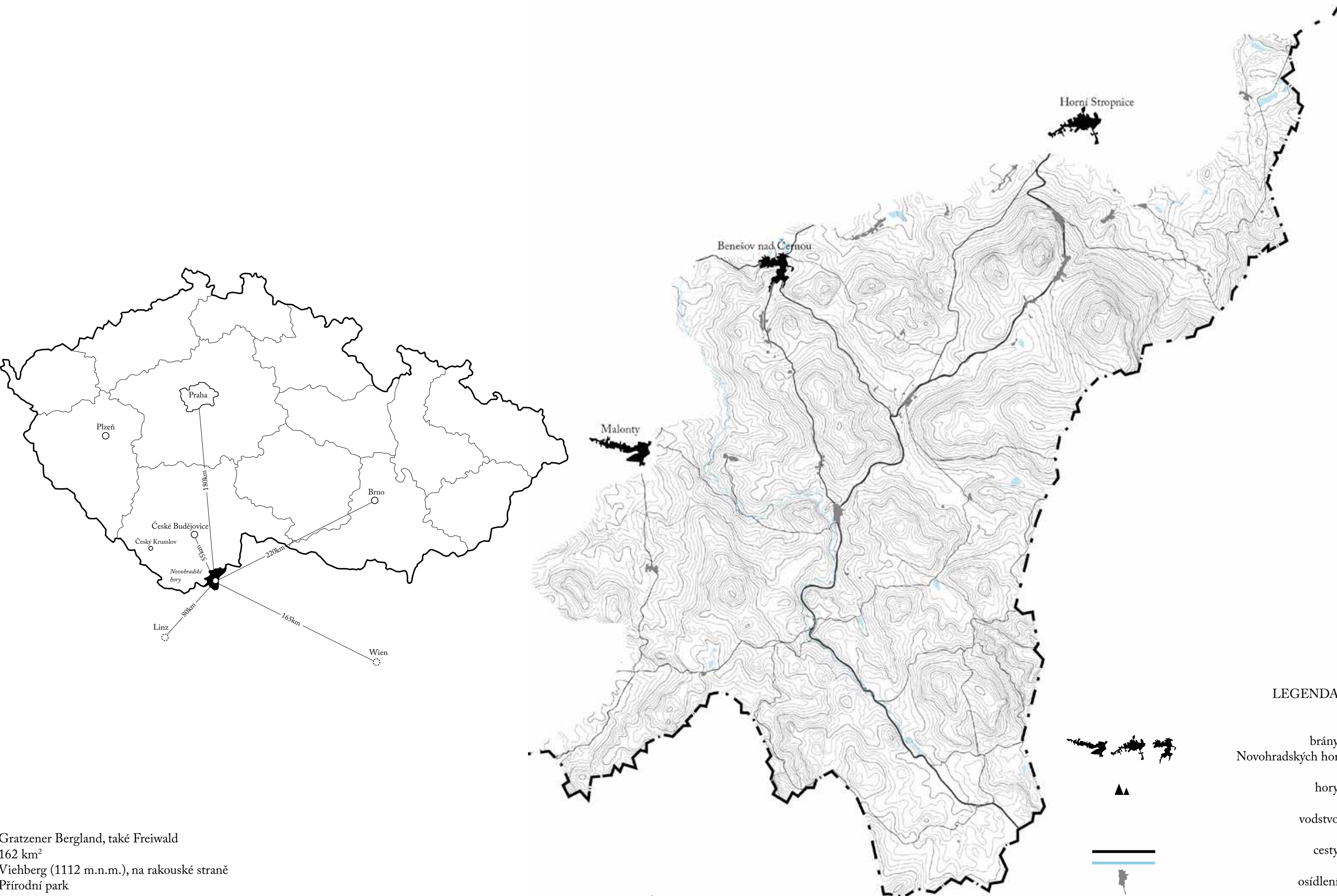
Je to ztracená lehkost bytí.

A kolikrát nevíš, kde najít pomoc.

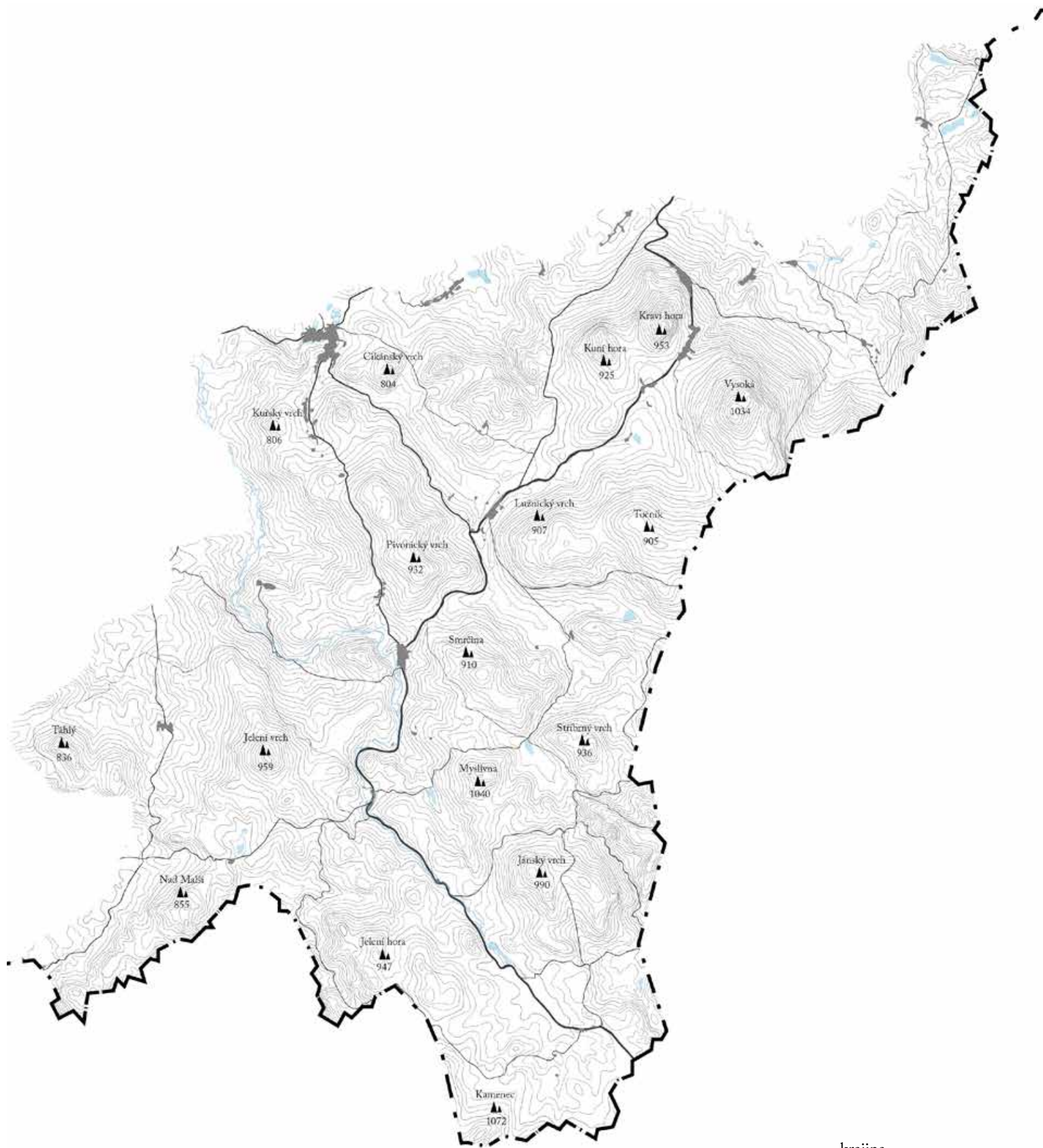
...

krajina

Novohradské hory.
Daleko.
Hlavně daleko v povědomí lidí.
Bez signálu.
Krajinný organismus s bohatší minulostí než přítomností.
Neznámo.

Gratzener Bergland, také Freiwald
162 km²
Viehberg (1112 m.n.m.), na rakouské straně
Přírodní park

krajina

Tam poprvé.

20/9/2018/ráno

Beru Studenta na osmou.

Ze severu na jih.

Z hor do hor.

Jaký to budou hory?

Takhle z rána fakt nevím. Dám si radši doppio bez mléka.

Přes Prahu, z busu do auta.

Svítí sluníčko, závěr září.

Jak mi je krásně, když si na to tedka vzpomenu.

Zpíváme Duklu, valíme na dálnici, benzínka, vyčůrat a zase jedem.

Fakt nevíme kam.

Kaplice. Takový jižní LA Novobradek. Vyznívá to od místní omladiny večer v hospodě.

Dáváme Jednotu, Kozla na večer, pár vůtů k ohni.

Prej se to pak nedá kde sehnat.

Jižní LA nezkalamalo, mají to dokonce chlazený.

Benešov nad Černou.

Podáváme pravici starostce. Přicházíme jako mladá naděje, spasitelé.

Sakra.

...

Tam podruhé.

10/11/2018/ráno

Trasa Pardubice - 48.650875, 14.687013.

Bod v krajině.

Jedu s našima.

Sobotní rodinnej výlet, to tady dlouho nebylo. Všichni jsou nadšený.

Jede dokonce i náš pes.

Přijíždíme do mlhy.

Mlha požírá les.

My požíráme řízky.

První štěrkovitá cesta mimo zpevněnou komunikaci.

První mámy připomínka „Dito, kam to jedem? Co to je za cestu?“

Odvětim jenom „Neboj.“

Otec uznává, že je odsud fakt všude daleko.

Tak to cením.

2km jdeme pěšky.

Mám čas jít sama, přebíhá mi srnka přes cestu.

Jinak ani živáčka.

Mapy v hlavě se mi spojujou s realitou v mlze.

Geogracký cíp.
Cíp nejenom na mapě, ale i v povědomí lidí.
Někdy možná až neznámo.
Kdo tam žije? Čím se živí? Je to vůbec oblast lidí?

...

20/9/2018
Nemám signál.
Jsme na konci světa nebo to je tím, že mám Nokii? Nevím.
Klimatizaci auta střídají otevřený okýnka. Cejtim houby, vítr ve vlasech, vlasy v puse.
Až mi je trapný, že to brázdíme autem.
Ale žádný povoz. Objev auta poznamenal Novohradské hory stejně jako zbytek světa.
Auta velí zemědělství. Jedeme za traktorem.
Na poli lidé sbírají brambory, dívají se na nás.
My na ně.

“Ne, my se určitě neznáme, i Vaše jméno je mi neznámé
vaši tvář jsem nikdy neviděl, nikdy jsem o vás ani neslyšel. „ – text WWW

Bylo strašně teplý léto, slabá úroda – říkali ve zprávách.
I přes to jsme fascinováni.

LEGENDA

dnešní osídlení

zaniklé osady

místa preferencí

krajinné body

cesty

osídlená krajina

Je to taková džungle, co si budem povídat.
 Seš pohlcenej někde v lesích.
 Nejčastěji potkáš buk.
 Navádí tě jenom ta cesta, která je stejně pochybná.
 Ale vede po vrstevnici. To je plus.
 Někde se to otevře.
 Jen tak.
 Tak najednou.
 Mýtina.
 Prej bývalá huť, sklárna.
 Náznak lidí naznačují drobnosti.
 Jabloň, alej, potok, zídky domů, boží muka.
 Léta je tam pohlcená minulost stejně jako seš tam pohlcenej teďka ty.

21/9/2018
Těplej podzim pokračuje
Před námi se mezi poli vynořuje stromořadí vedoucí k pár stromům a kameni.
Fakt krásný.
Vždycky se mi líbily remízky.

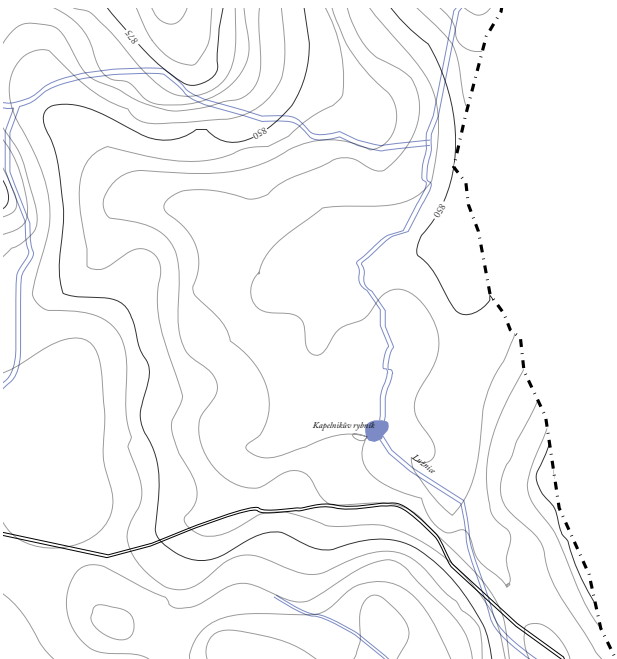
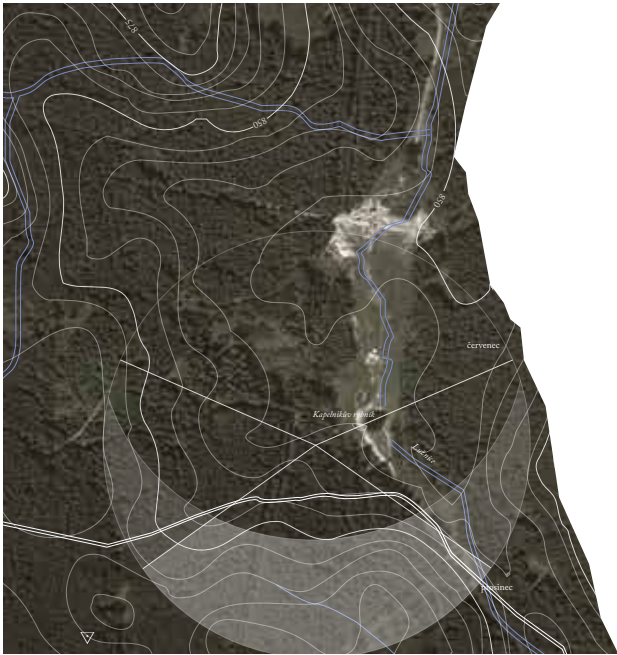
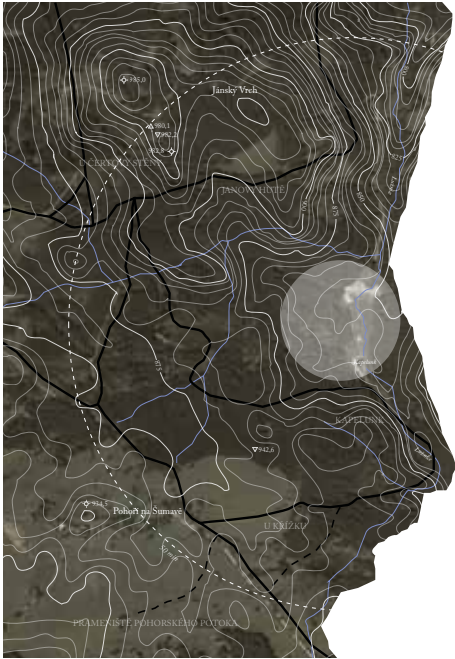
Cesty se ti pod nohama méněj jako ponožky.
 Asfaltky jsou takový hlavní tepny. Teda alespoň na mapě.
 Kouzlo je, když odbočíš.
 Z kamenné cesty se stává prašná, jindy ti mizí pod nohama úplně.
 Spoléháš se na cesty vyšlapané od lidí před tebou.

3 brány.
 Jestli lze považovat za brány do Novohradských hor vesnici s
 Jednotou a kostelem tak může být.
 Není to romantická vesnice s lidovou architekturou.
 Socialismus vmísený mezi původní stodoly a stavení na tebe
 dejchne jen co překročíš hranice obce.
 Vrcholí to podnikatelským barokem 90. let.
 Naštěstí se dá přejet za 5 minut.
 Kostel je zastíněn a hospoda zanikla.
 Děkuji pěckne, jedeme dál.

Prý poslední civilizace, potom prý přichází džungle.
 Konečně.

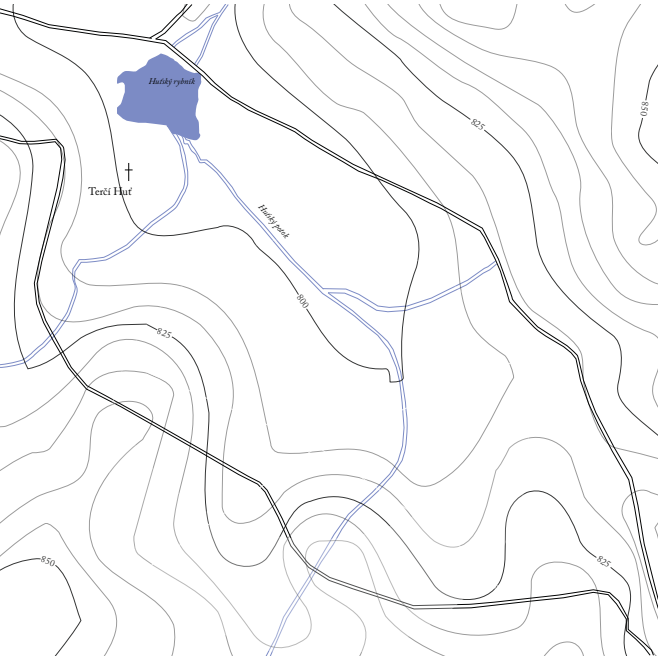
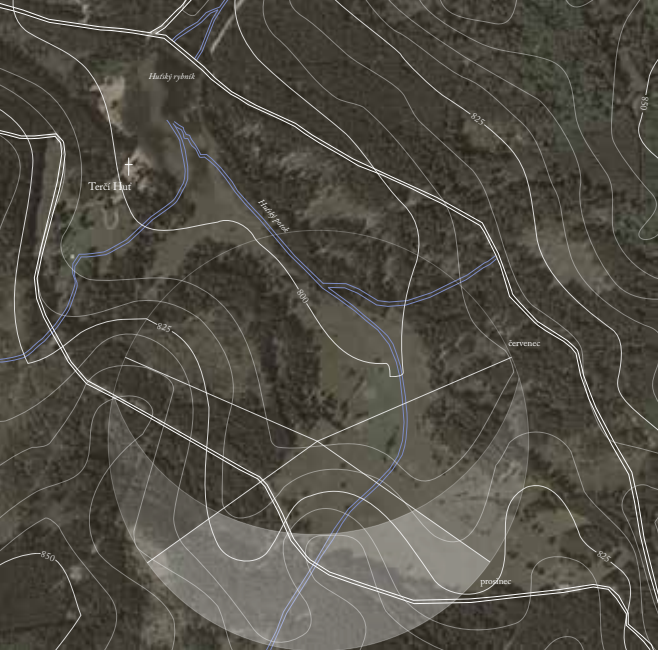
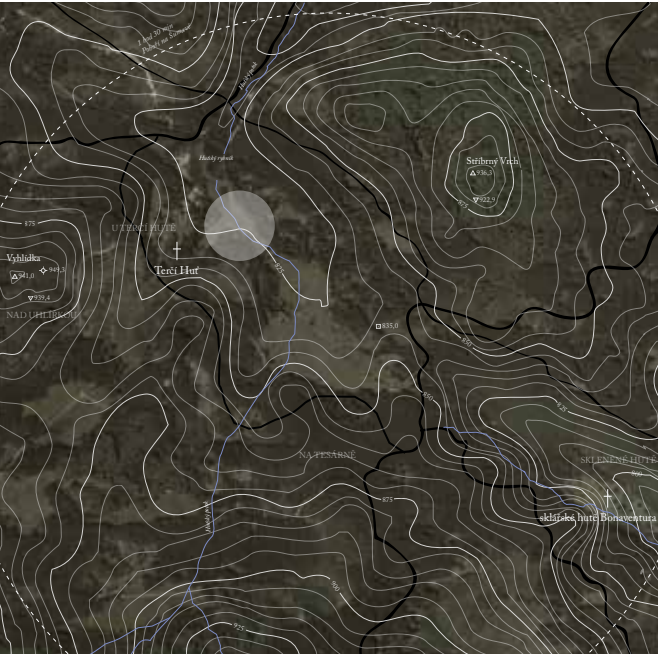
...

20/9/2018/noc
Trávíme noc venku u ohně.
Nevím, kde jsem. Přijeli jsme za tmy.
Všechno vidím černě. Obrys lesu na horizontu, kopce...zbytek si
domýšlím.
Z dálky něco hýká, zprava bučí krávy.
Není to hýkal, jsou to prej jeleni.
Přichází říjen.

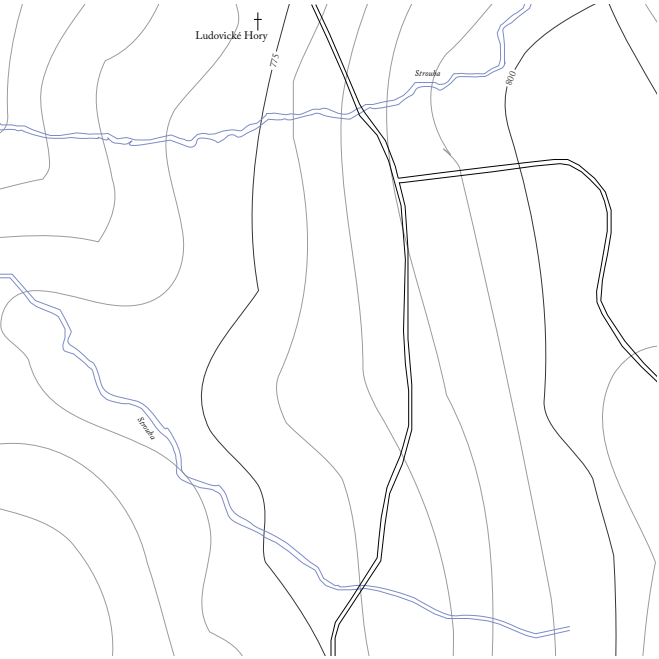
Kapelunk

48°36'43.8"N
14°42'47.4"E
850 m.n.m.
Bývalý Kapelníkův
rybník.
Údolí.
Na hranicích.

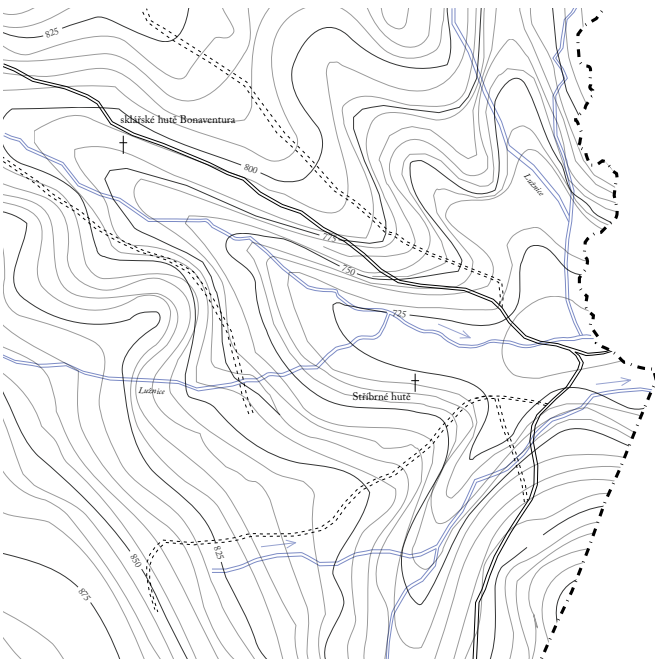
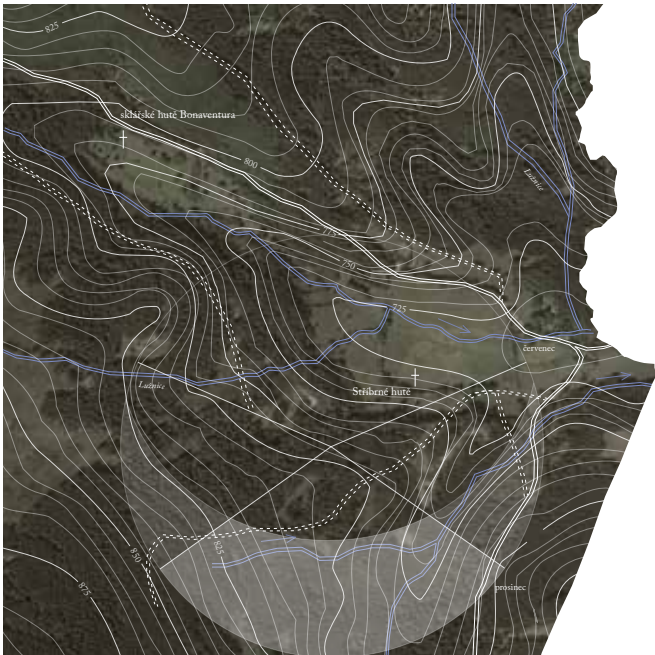
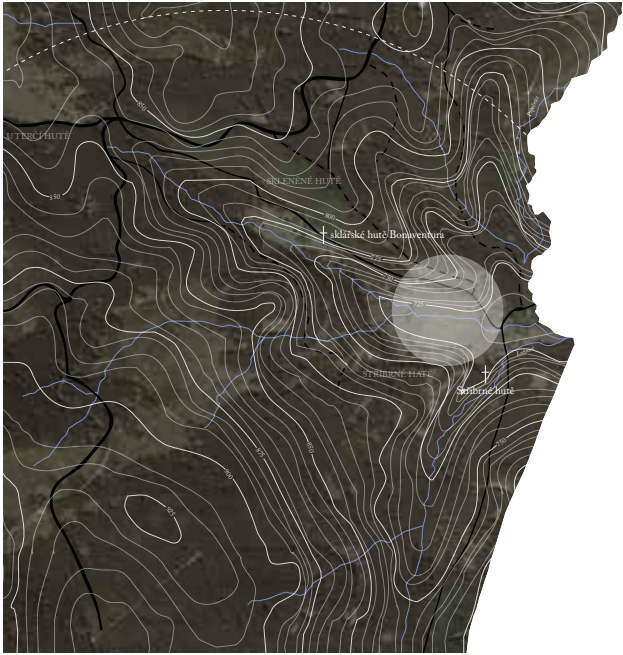
Hutský rybník

48°39'12.4"N
14°41'01.1"E
815 m.n.m.
Hutský rybník.
Hutský potok.
V blízkosti vesnice
Žořín.
Bývalé sklářské Terčí
Hutě.

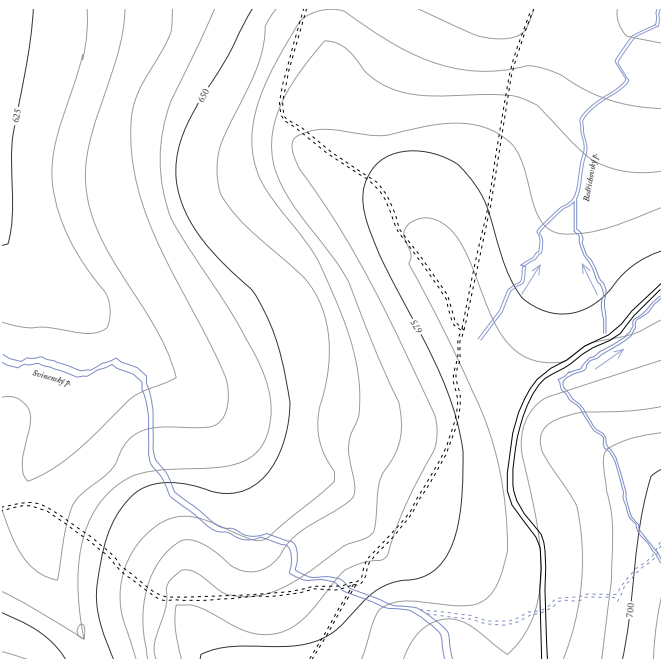
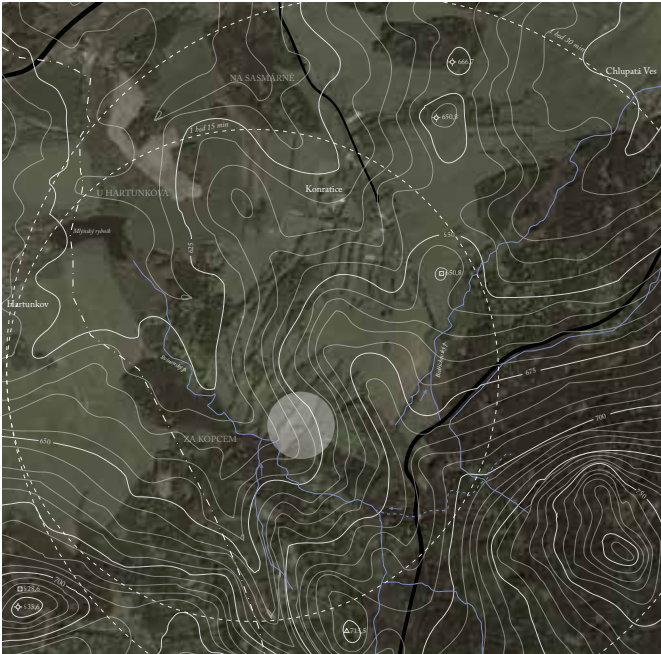
Ludovické hory

48°39'46.4"N
14°35'56.8"E
800 m.n.m.
Řeka Strouhla.
Pomezí polí.

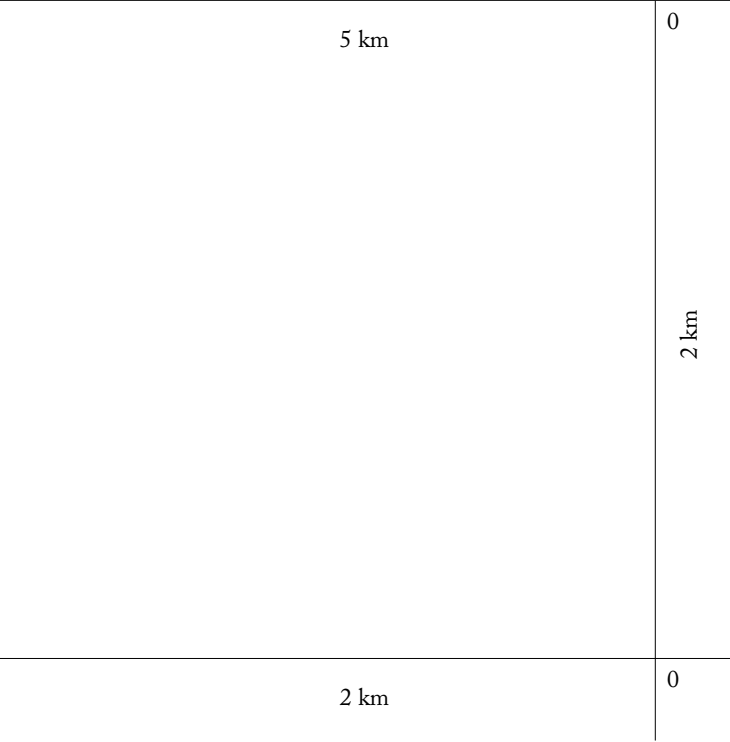
Stříbrné Hatě

48°38'21.8"N
14°42'52.3"E
825 m.n.m.
Bývalá osada.
V blízkosti hranic.

Konratice

48°36'43.8"N
14°42'47.4"E
645 m.n.m.
Svienský potok.
Blízko vesnice
Konratice.
Nejseverněji.

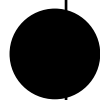
25/9/2018
Mluvíme o místu.
Záleží tak na přesném místě?
Je to prej jedno. V rámci mezí.

Duševní lázně mají být odpovědí celých
Novohradských hor.
Nelze tak provázaný organismus členit.
Jde o princip.

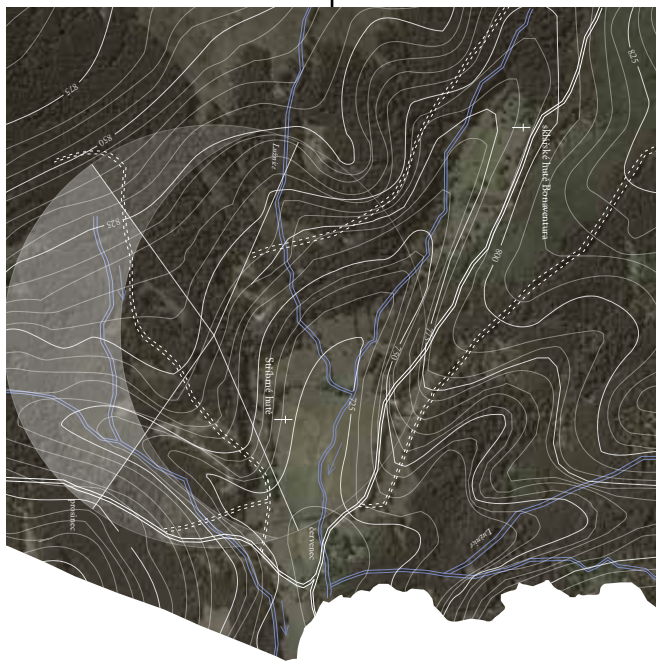

Ani tam, ani tam.
Na půl cesty nakonec.

Místo skryté ze strany Huťského potoku.
Místo otvírající se do strany Stříbrných Hutí.
Ležící na ose Huťský rybník -
Skleněné Hutě Bonaventura - Stříbrné Hutě.

Jitronická luka

schody vytesané do skály, Stříbrný Vrch

Buquoyova mohyla v úpatí Stříbrného Vrchu

Huťský rybník - Skleněné Hutě Bonaventura - Stříbrné Hutě

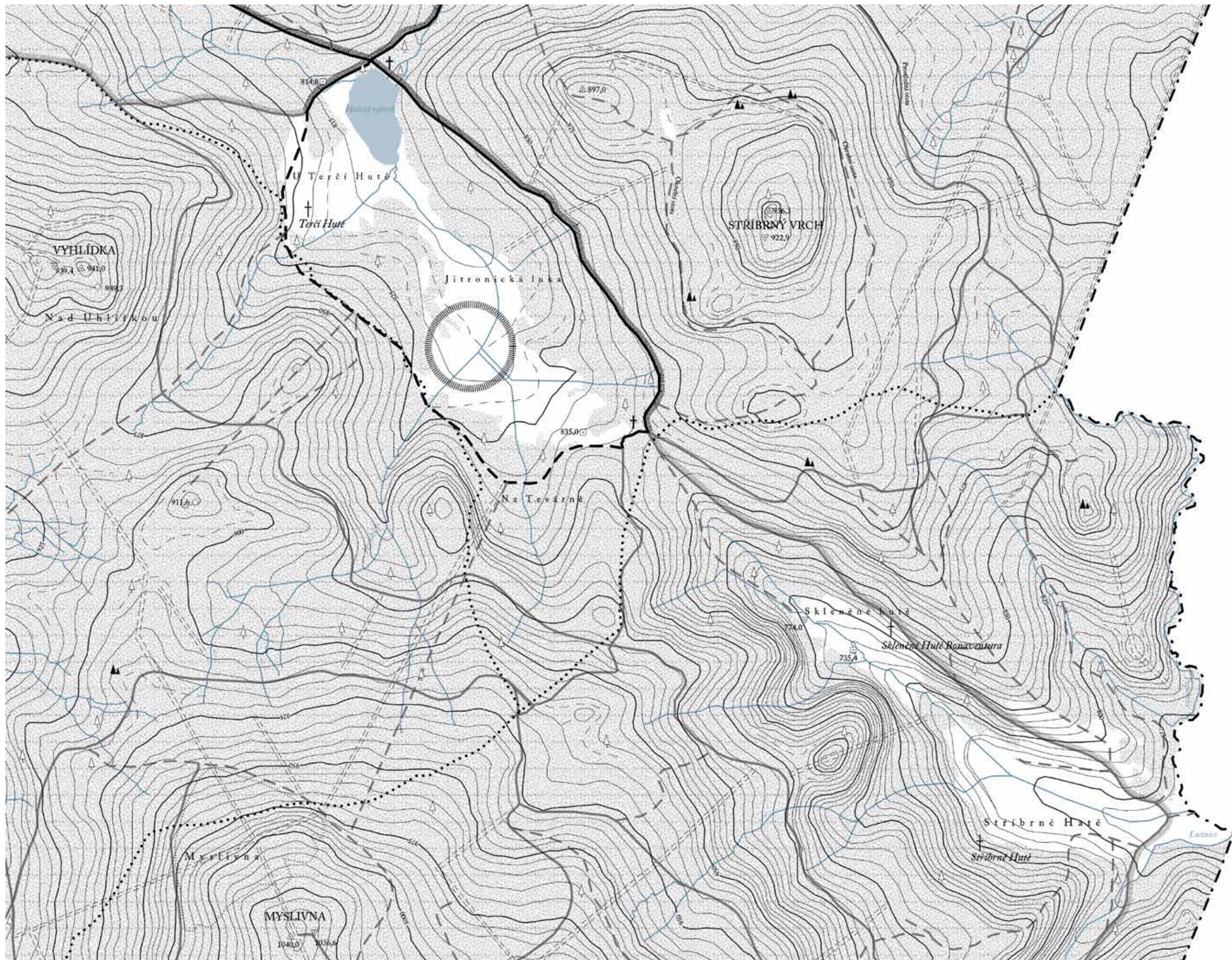
podélná alej stromů, podél Huťského potoku

pozůstatky po bývalých osadách

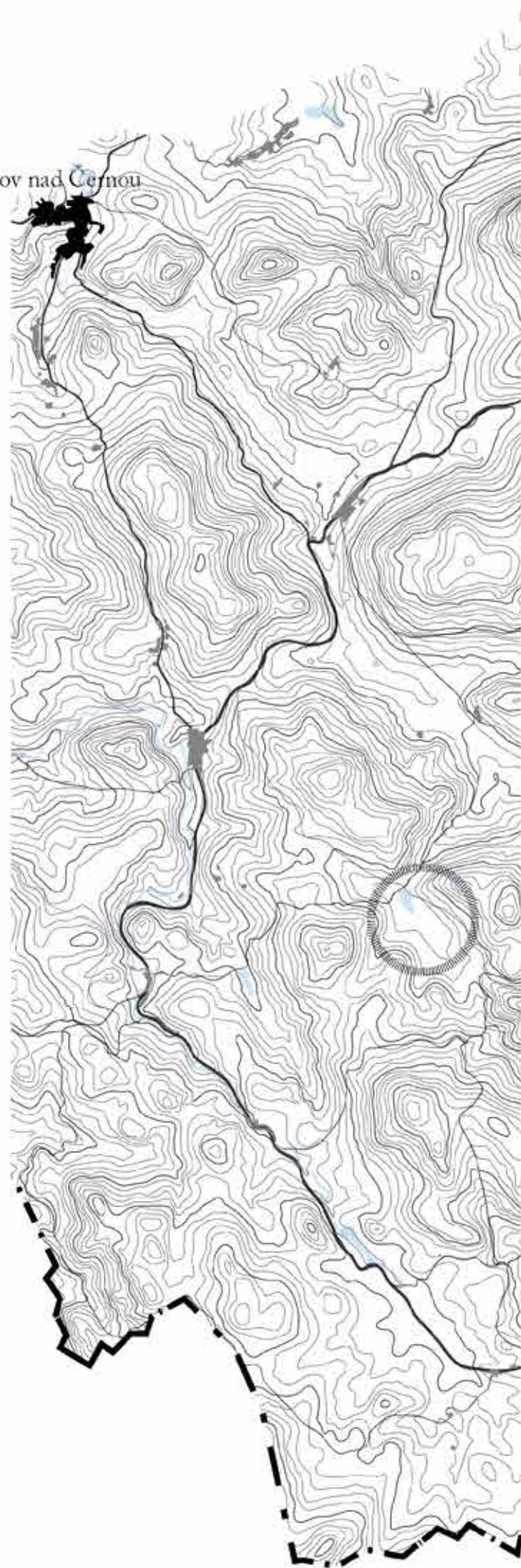

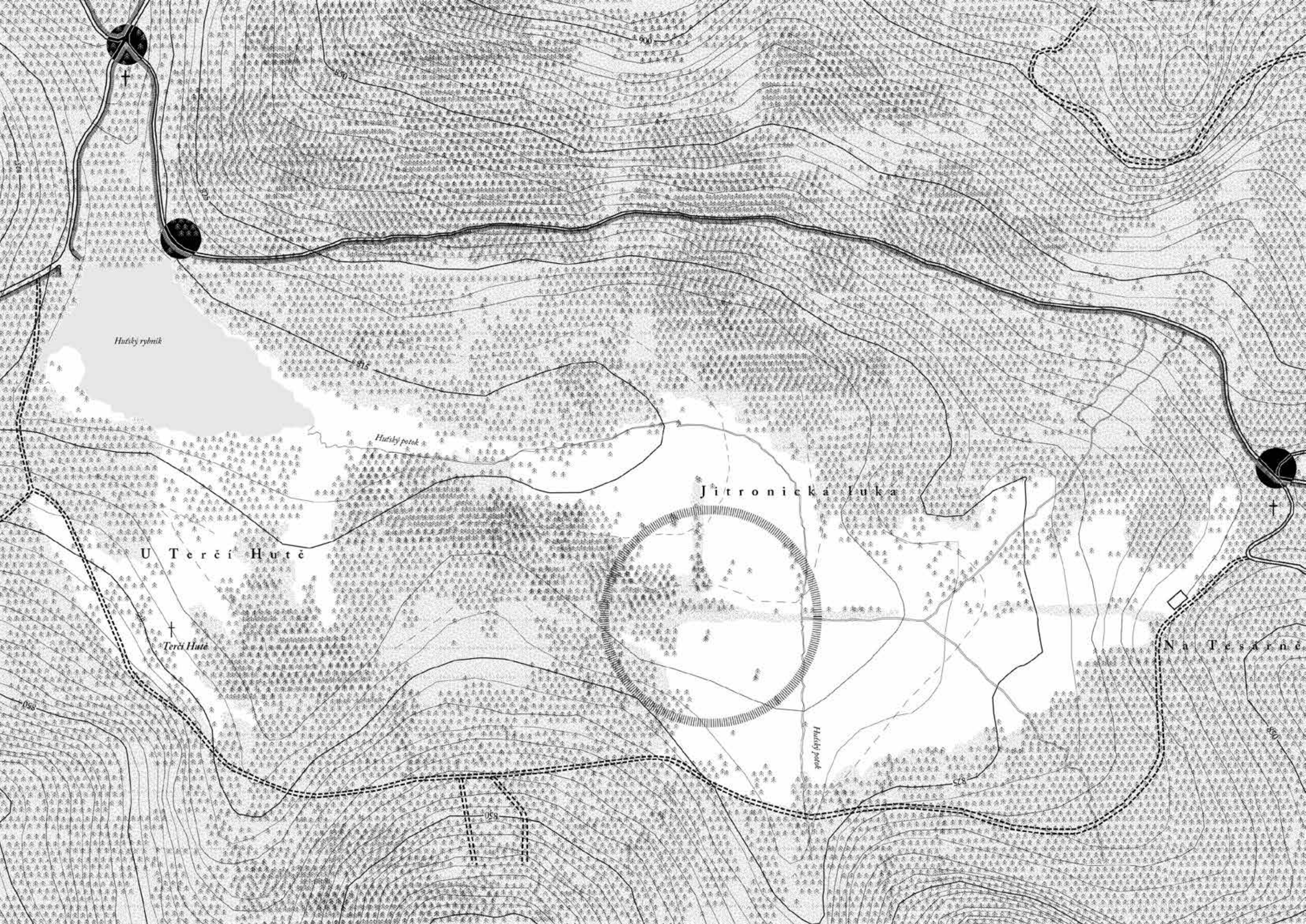

RAKOUSKO

Benešov nad Černou

Hutský rybník

Hutský potok

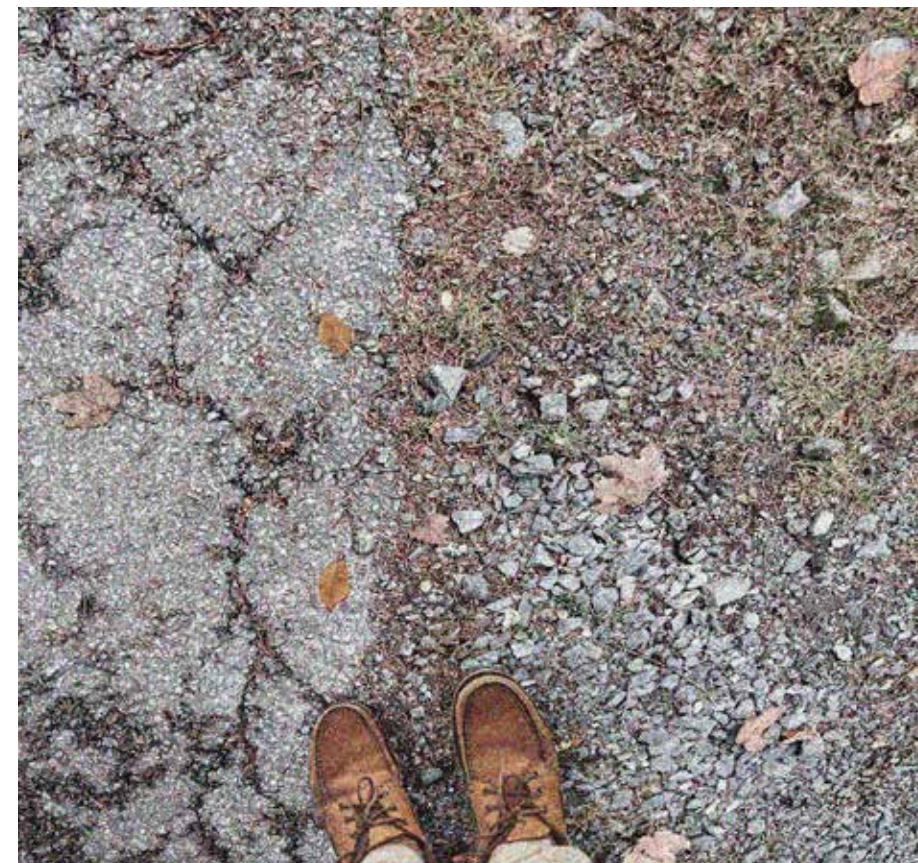
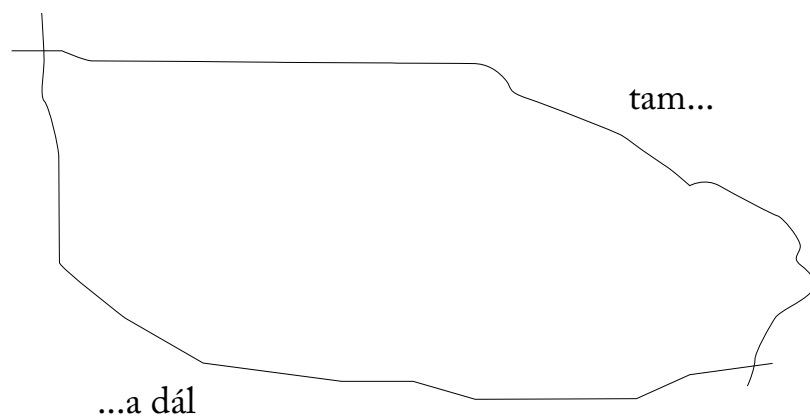
Jitronická luka

U Terčí Hutě

Terčí Hutě

Na Tesárně

Hutský potok

Cesta tam tak i cesta zpátky jsou brány jako určité překročení hranic.
Hranice něčeho, kam se už nechceš vracet.
Na začátku překračuješ hranice Novohradských hor.
Asfaltky střídají polňačky, zpomaluješ, díváš se okolo.
Po chvíli zjistíš, že nemáš signál.
Totálně.
Musíš důvěřovat cestám, které někdo projel před tebou.
Jedeš hlouběji do lesů.

Na cestě „tam“ jsou 3 místa, kde skrze krajinu můžeš vnímat změnu.

První je odbočení.
Auto začíná kodcat, ty seš nervózní.
Nevíš kam jet.
Jedeš přímo za nosem.

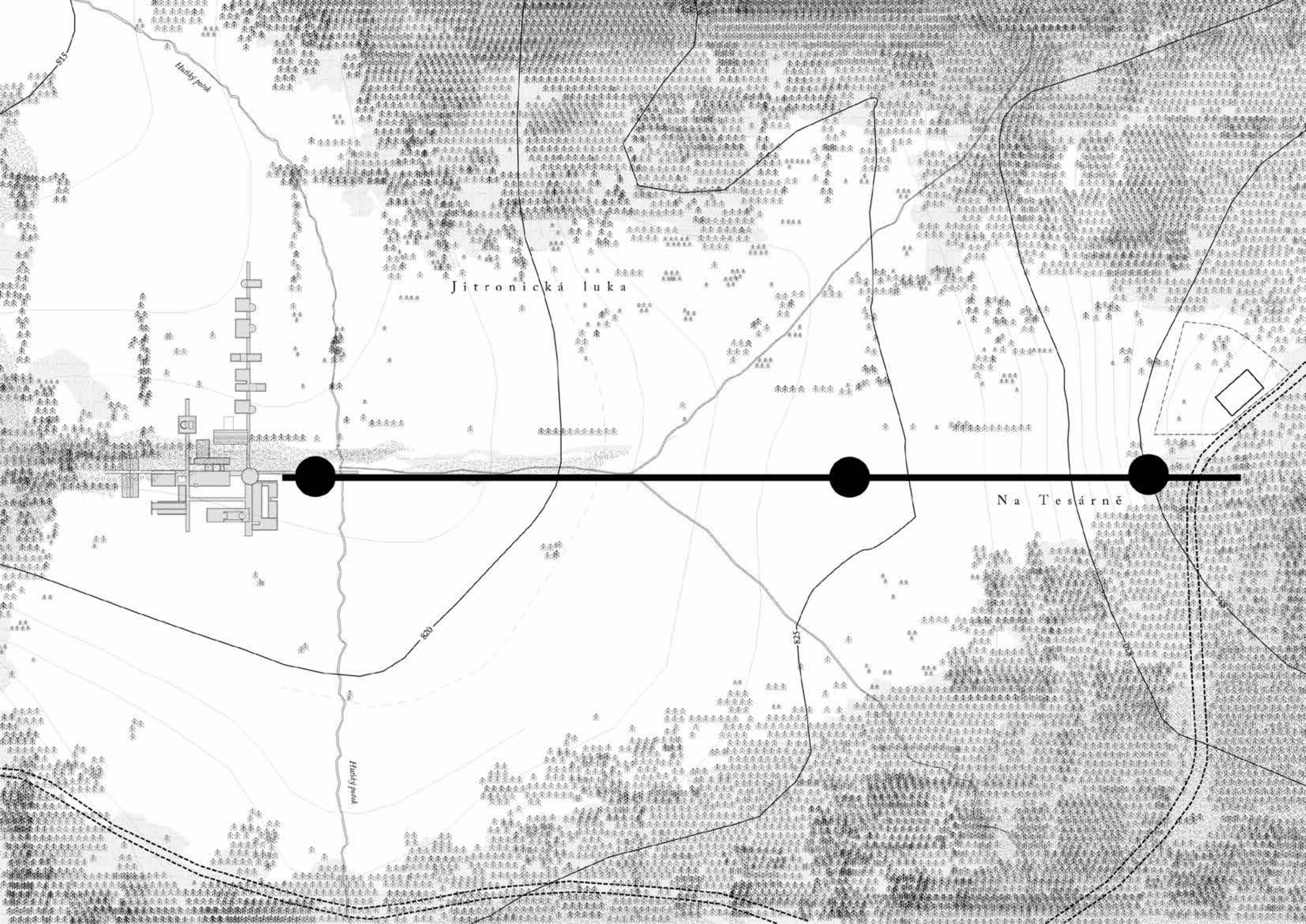
(pokračování...není botové)

Druhým místem je otevření.
Ze sevřeného lesa se před tebou otvírá Hutský rybník.
Je ohromný.
Zastavuješ.
To ještě nevíš, co je na druhé straně.
Protor se ti tady tak ztrácí. Ty se ztrácíš v něm.

(pokračování...není botové)

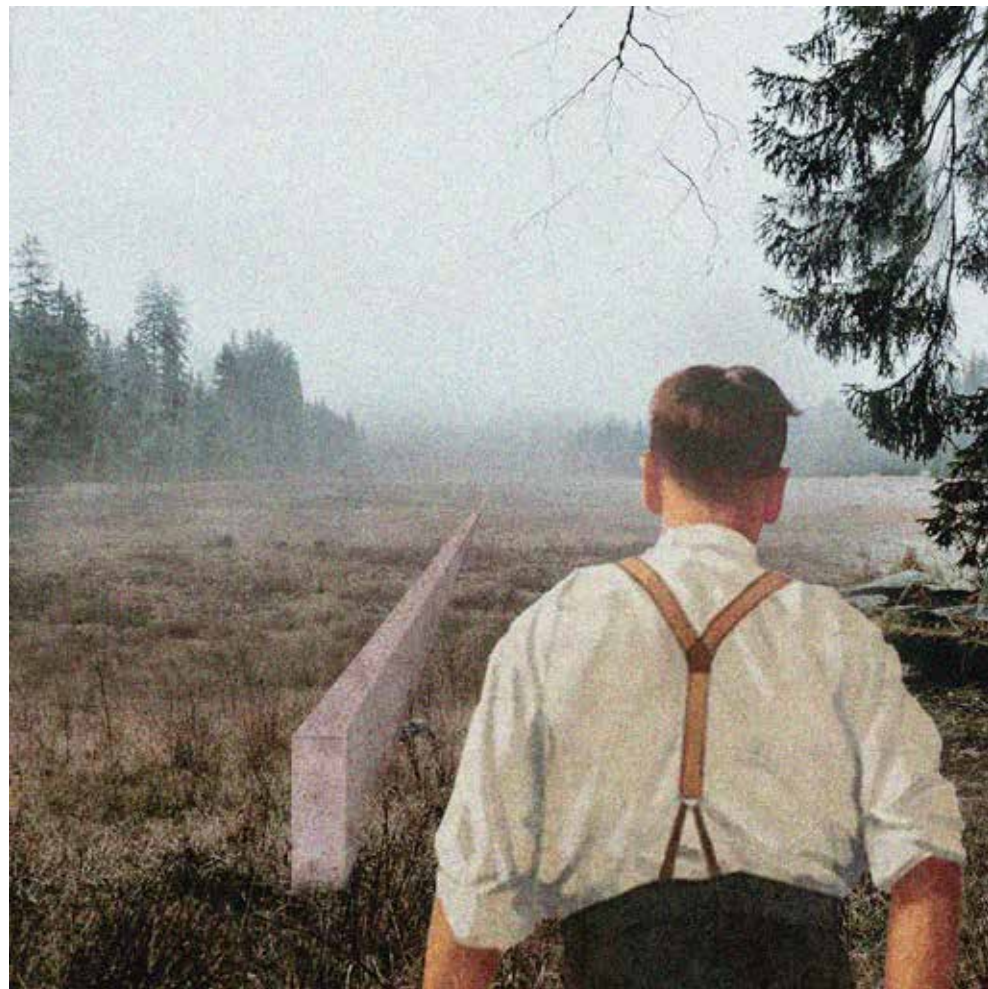
Třetím místem je místo, kde nechváváš auto.
Potom jdeš pěšky.
I to bráno jako učítá terapie řekněme.
Pod chodidly cítíš, že měkkost a vlhkost hlíny. Lesa.

(pokračování...není botové)

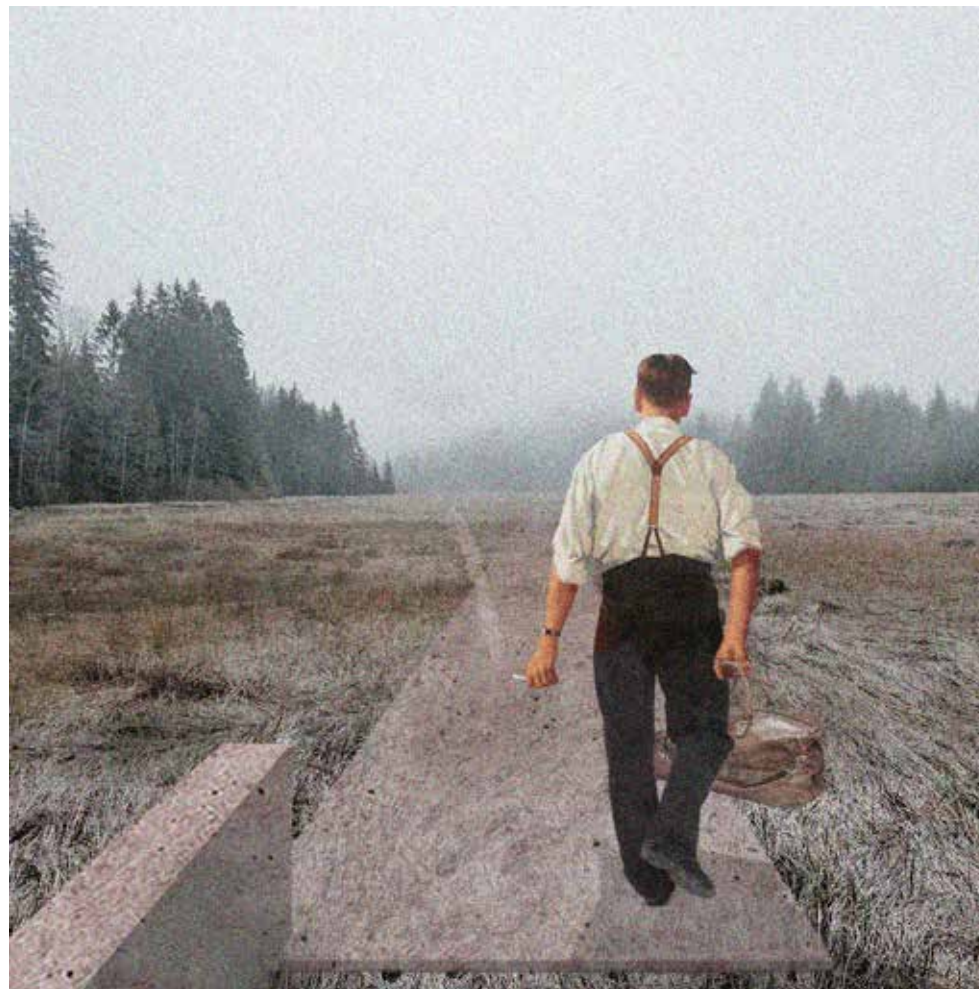
Jitronická luka

Na Tesárně

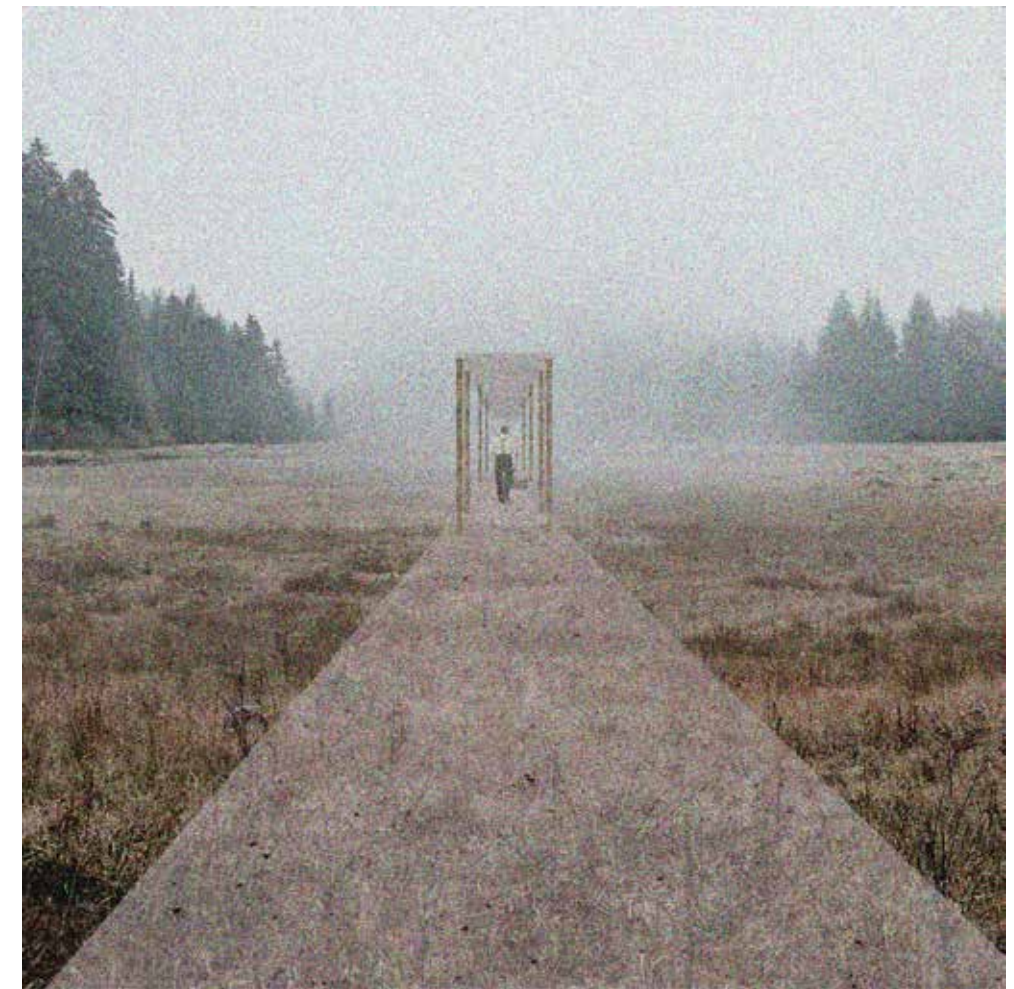
Na začátku tě navádí zídka.
Lidský čin v krajině.
Dává ti tu pomocnou ruku kam jít.
Ale pořád tě nechává nervzní kam to přesně je.

(pokračování... není hotové)

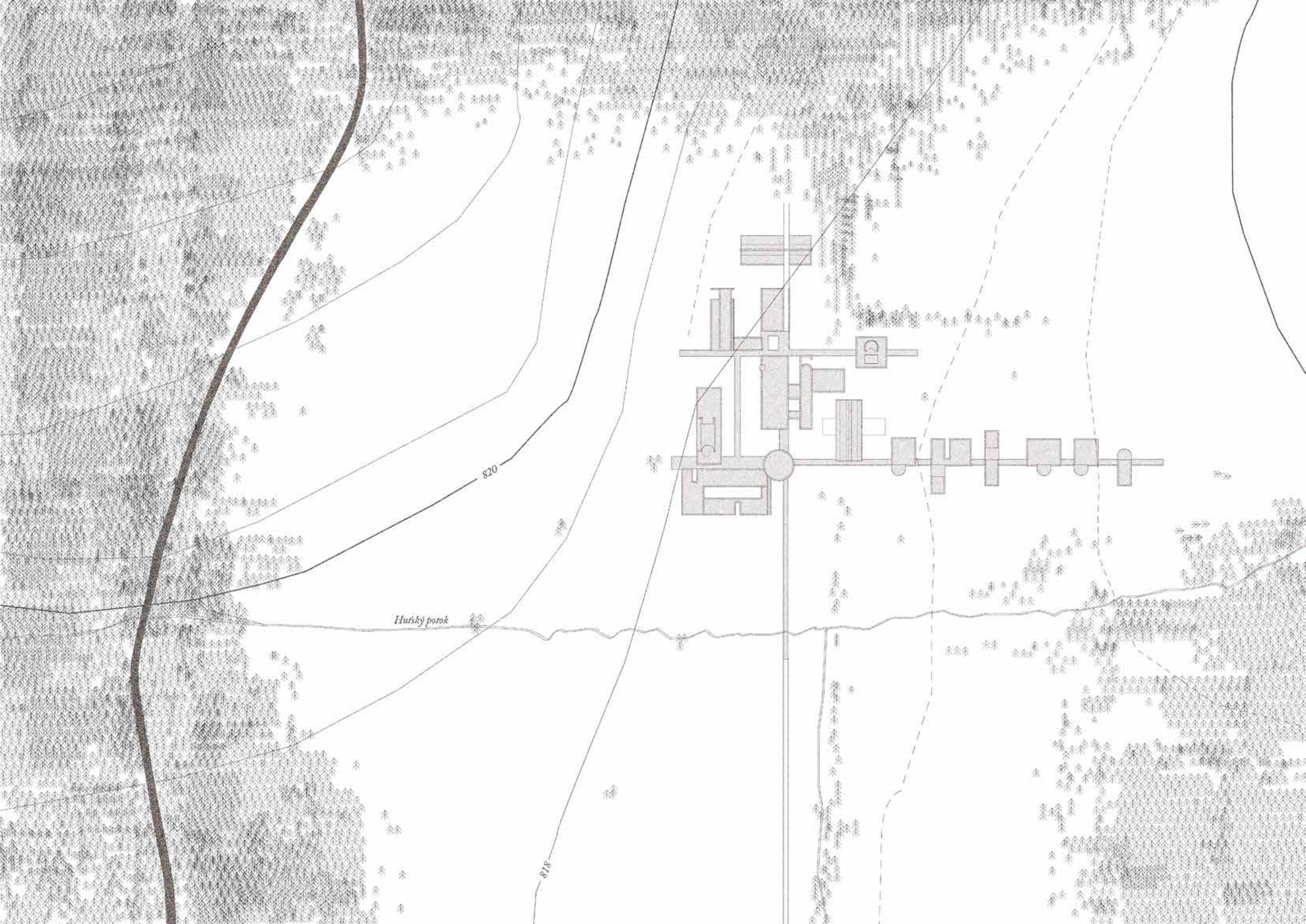

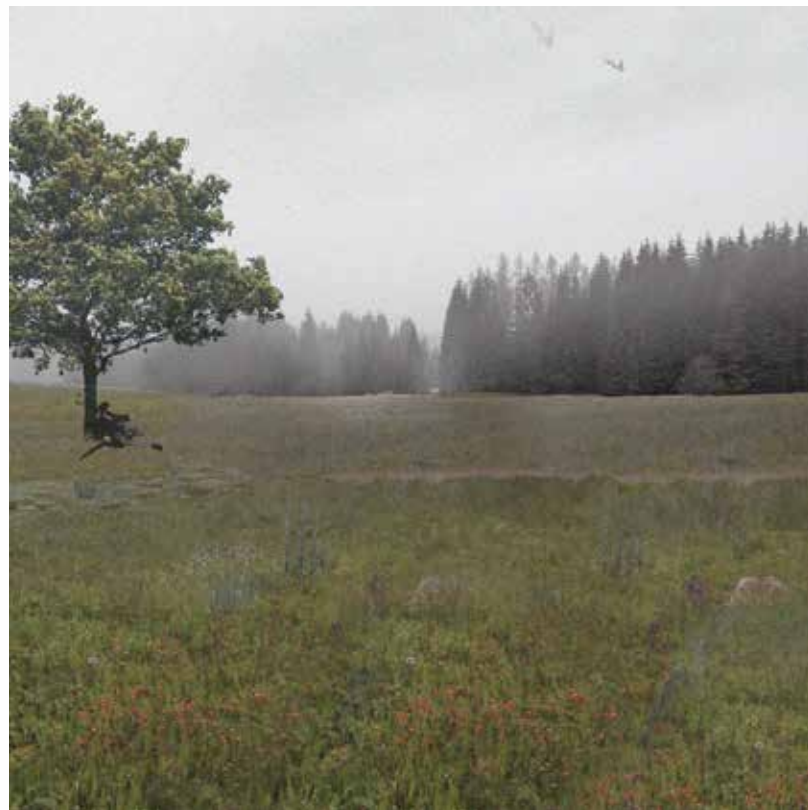
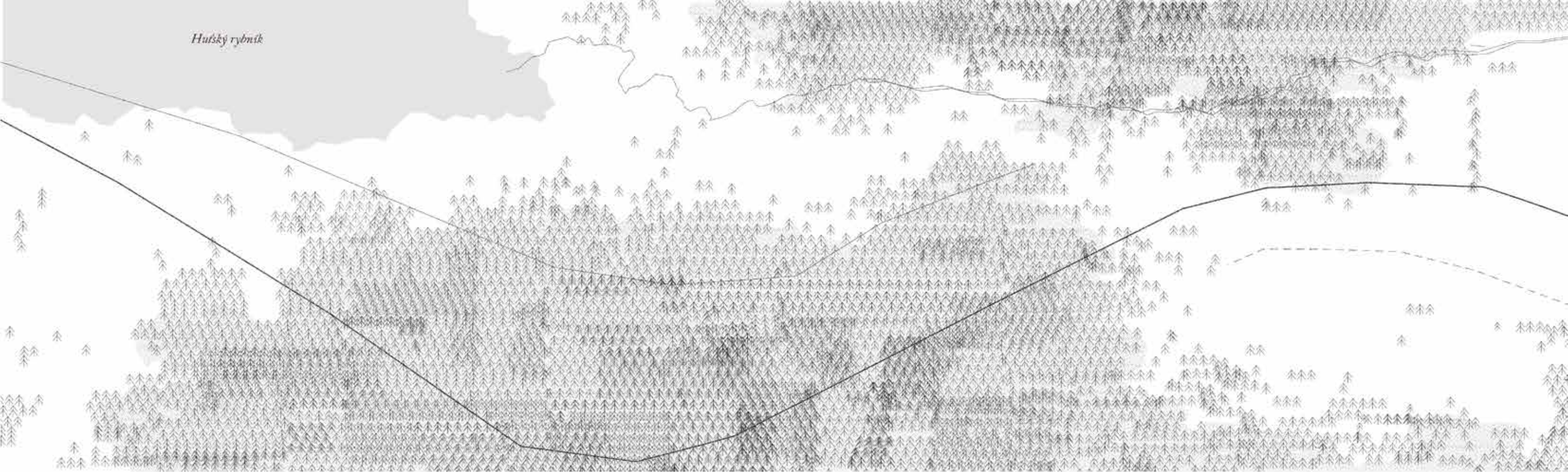
Následuje zpevněná cesta.
Linka vedou v krajině.
Další co tě vede.

(pokračování... není hotové)

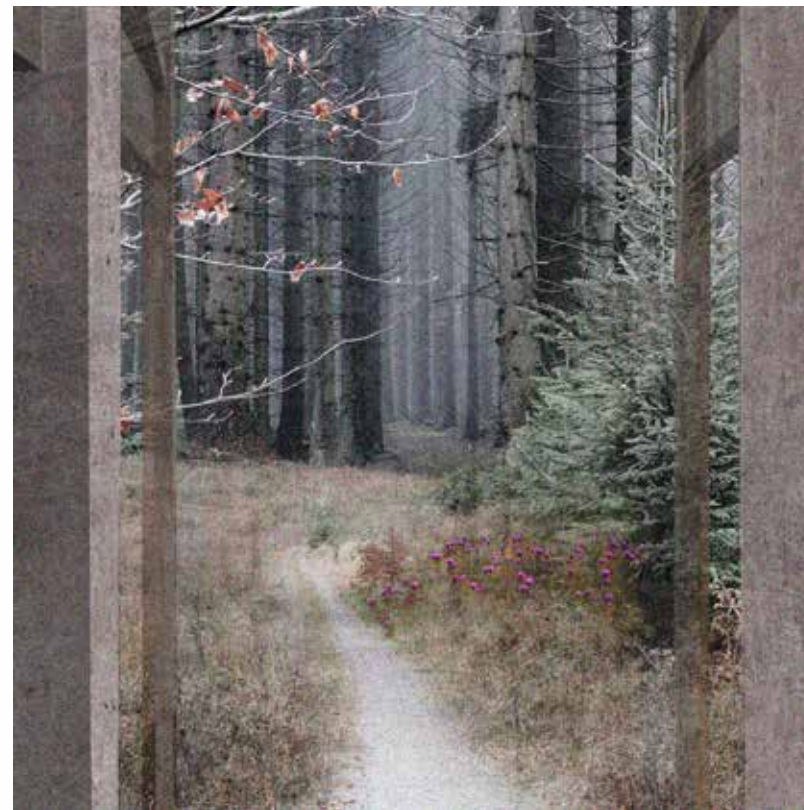
Poté vstupuješ do

Pevné cesty se každá rozmělnují do
křivolakých cestiček do různých míst.
Někde najdeš vysazený strom.

(pokračování... není hotové)

Ldyž překročíš řemeslný dvůr navádí tě
vyšlapaná cesta do hlubokého lesa.

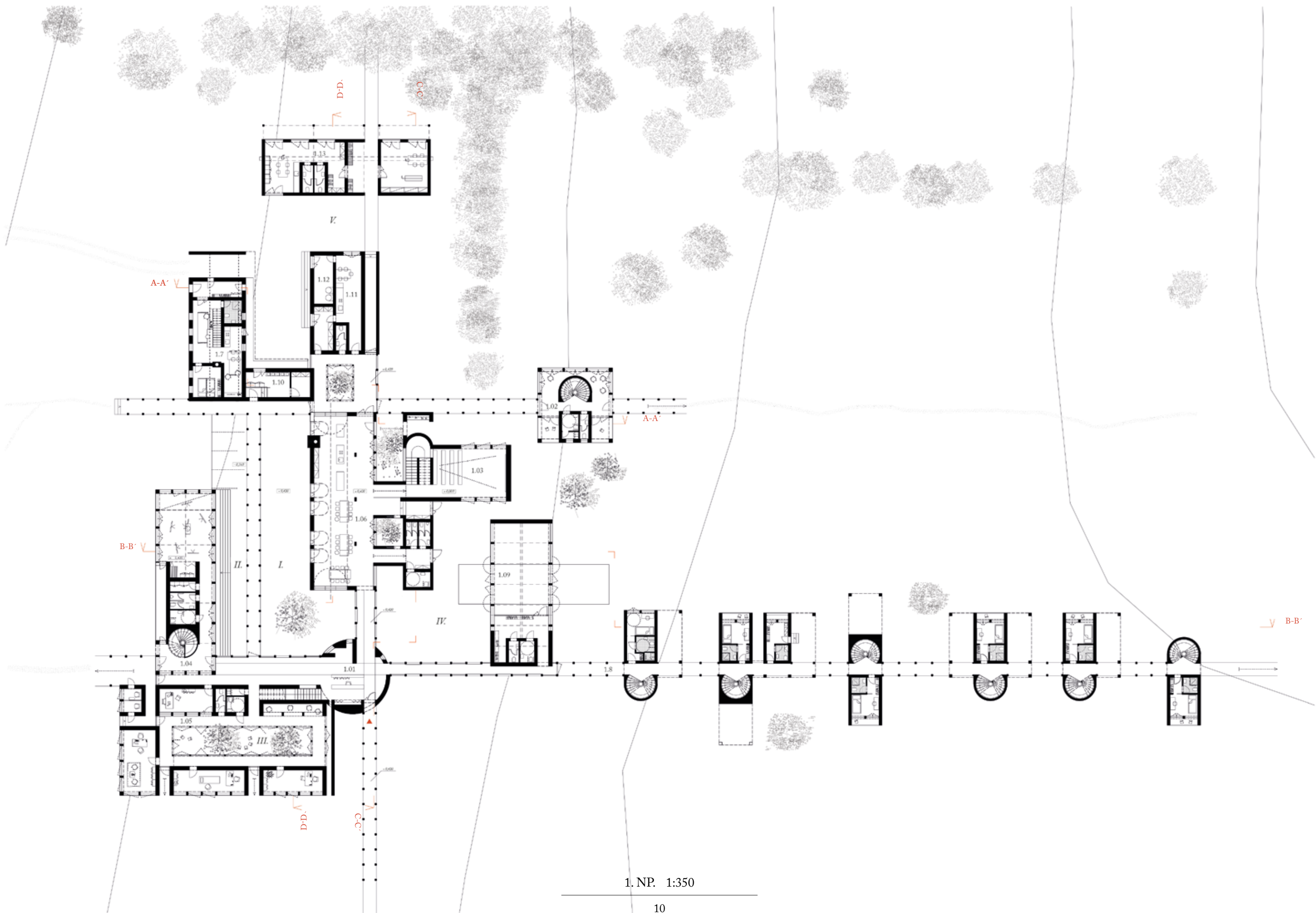
(pokračování... není hotové)

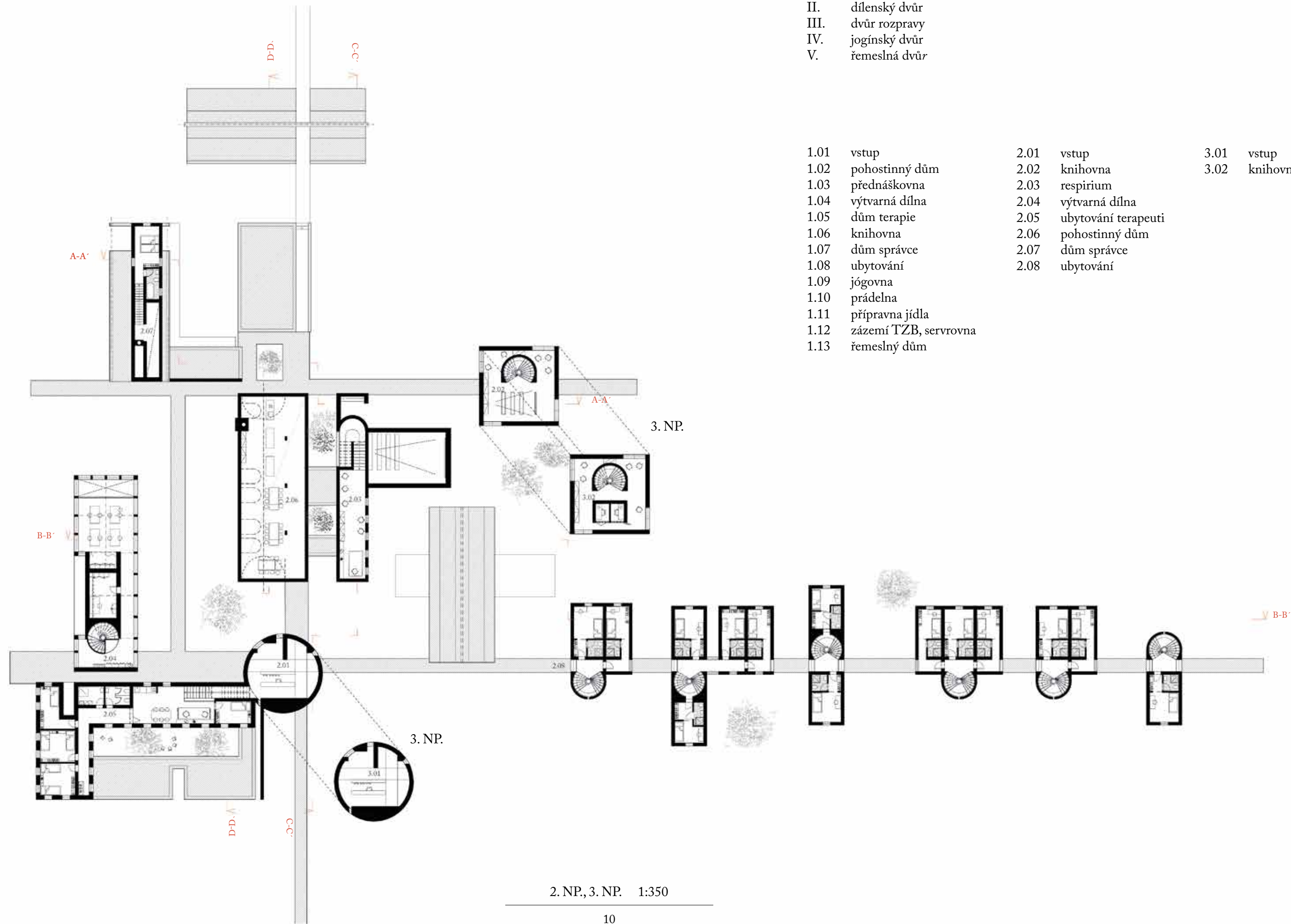
Nahodile můžeš najít místa, kde si sednout.

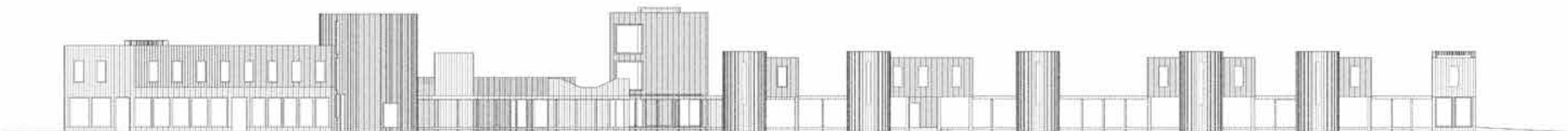
(pokračování... není hotové)

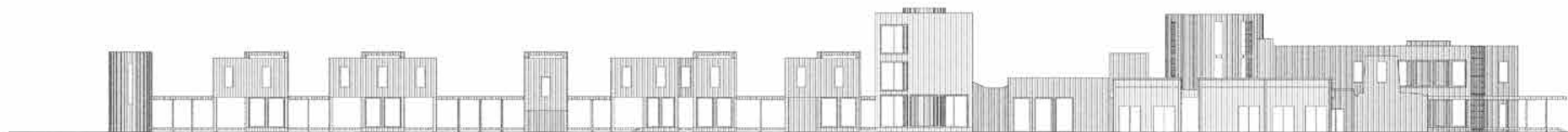

1. NP. 1:350

pohled východní
od vstupu

pohled západní
od lesa

pohled jižní

pohled severní

pohledy 1:350

pohled východní
od vstupu

pohled západní
od lesa

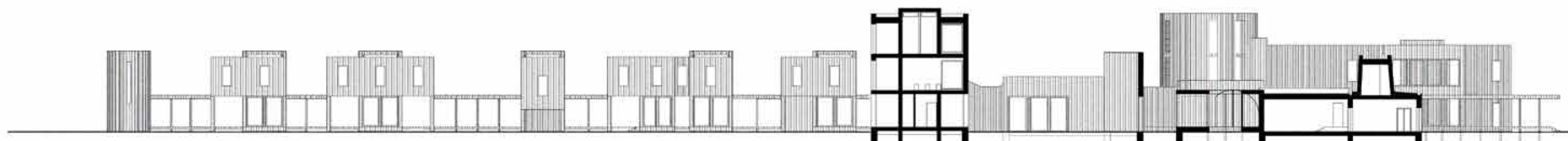

pohled jižní

pohled severní

pohledy s fasádou 1:350

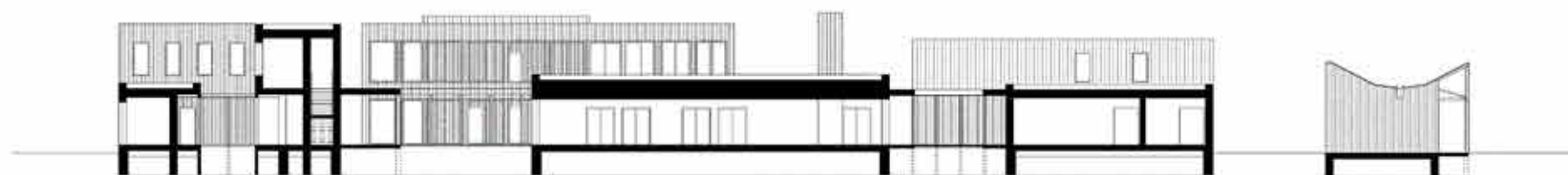
řez A - A'

řez B - B'

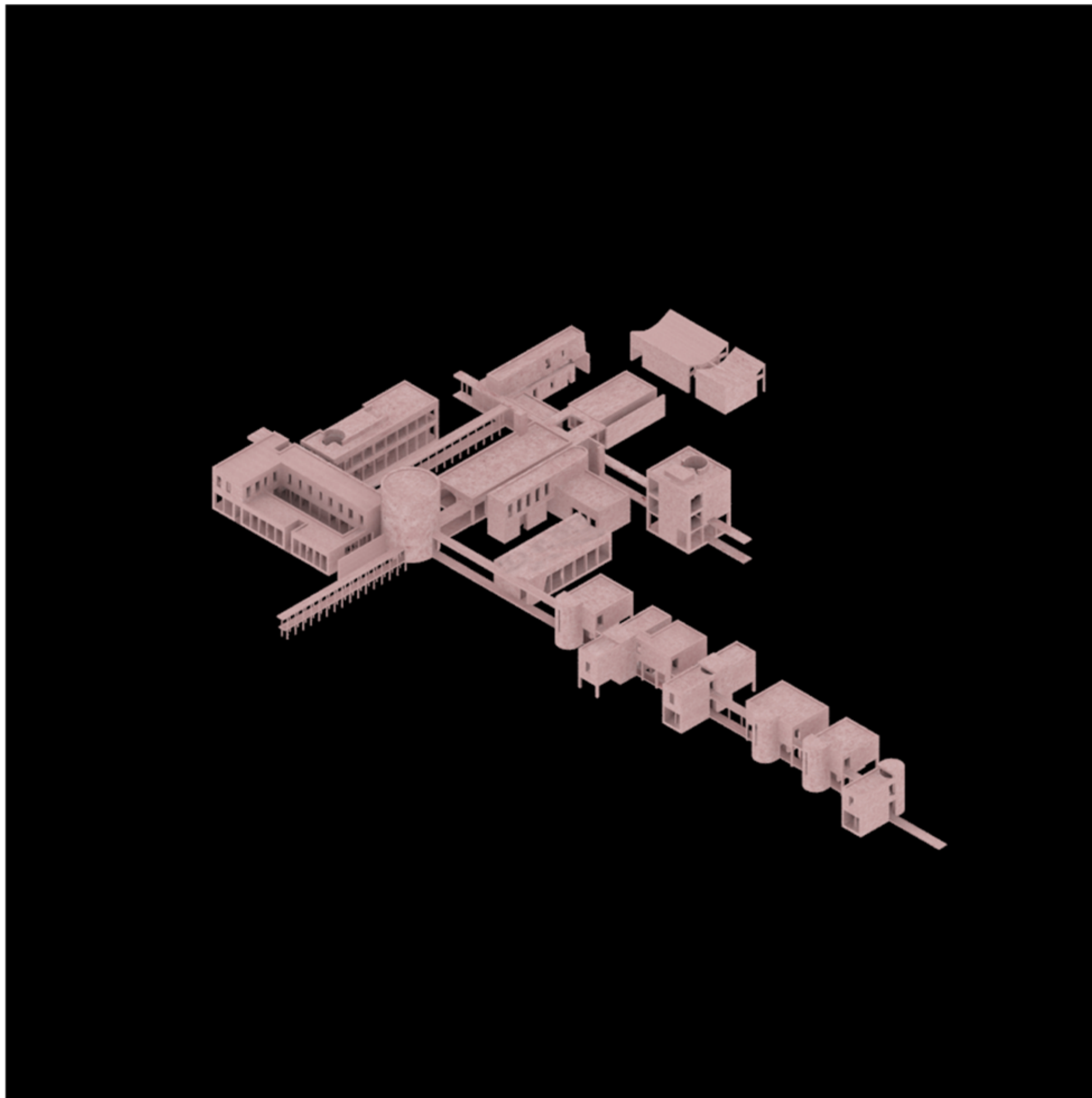

řez C - C'

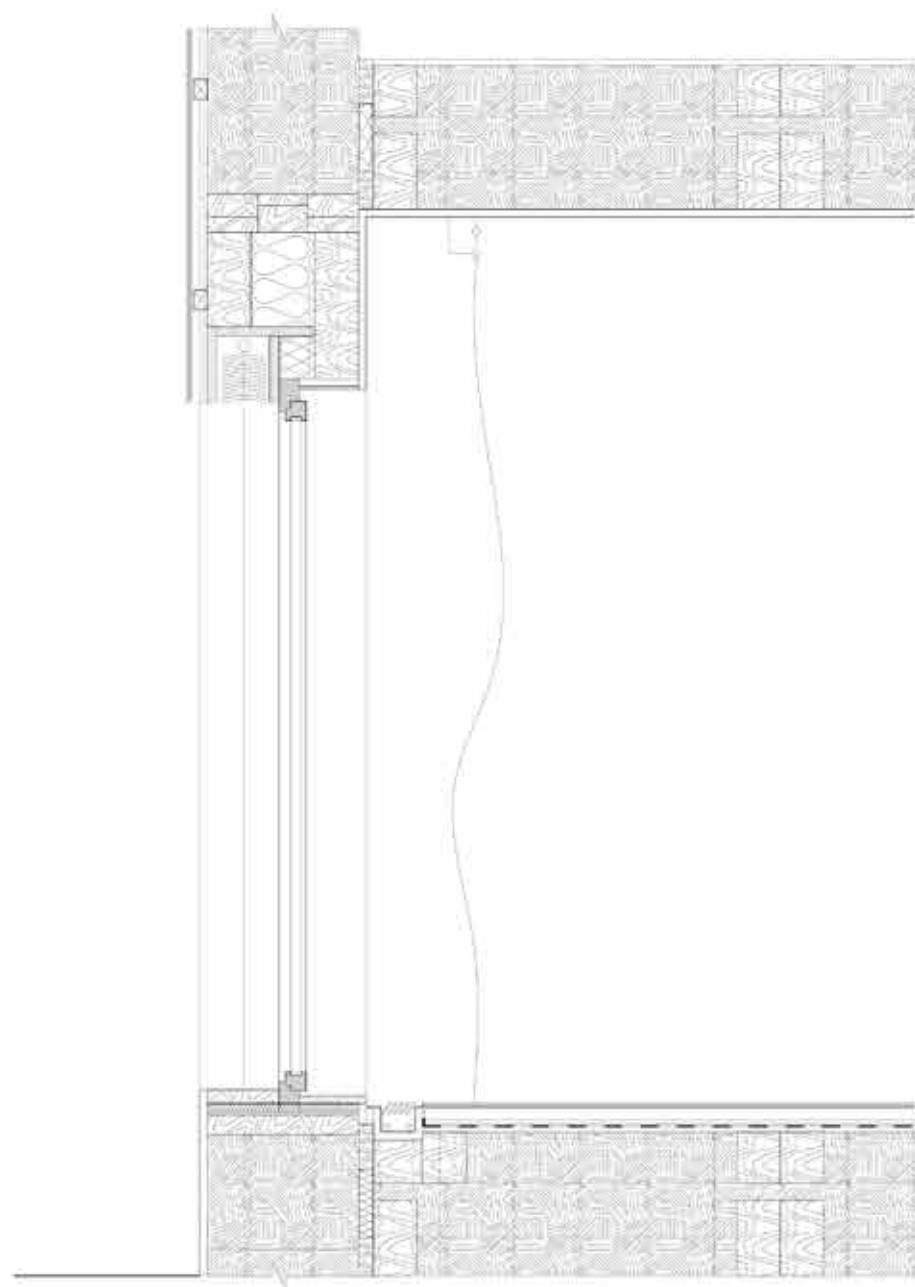
řez D - D'

řezopohledy 1:350

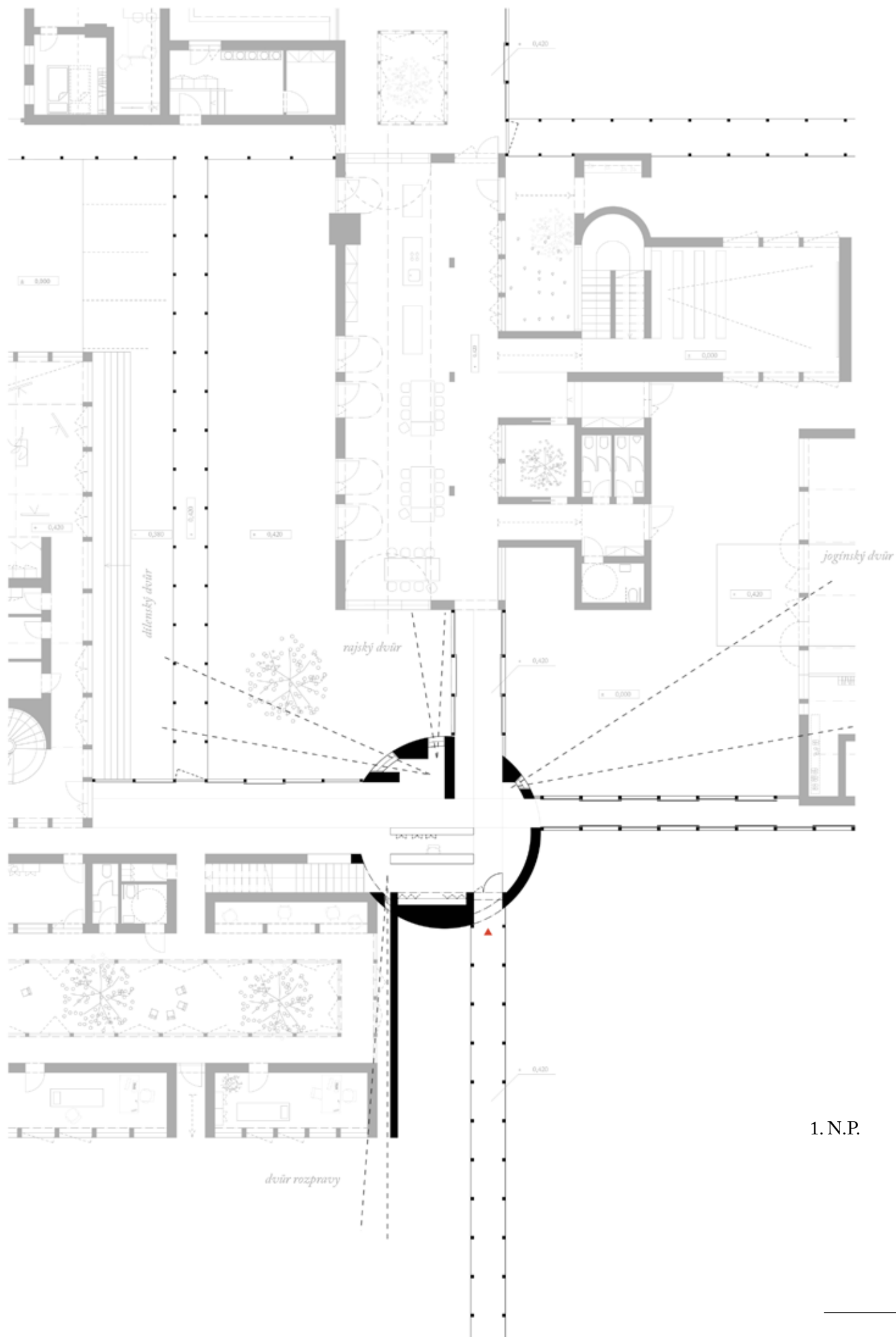
Provizorní axonometrie!!

axonometrie

konstrukční řešení, architektonický detail

povrch domů

1. N.P.

Vzniká na křížení pomyslných cest krajinou.

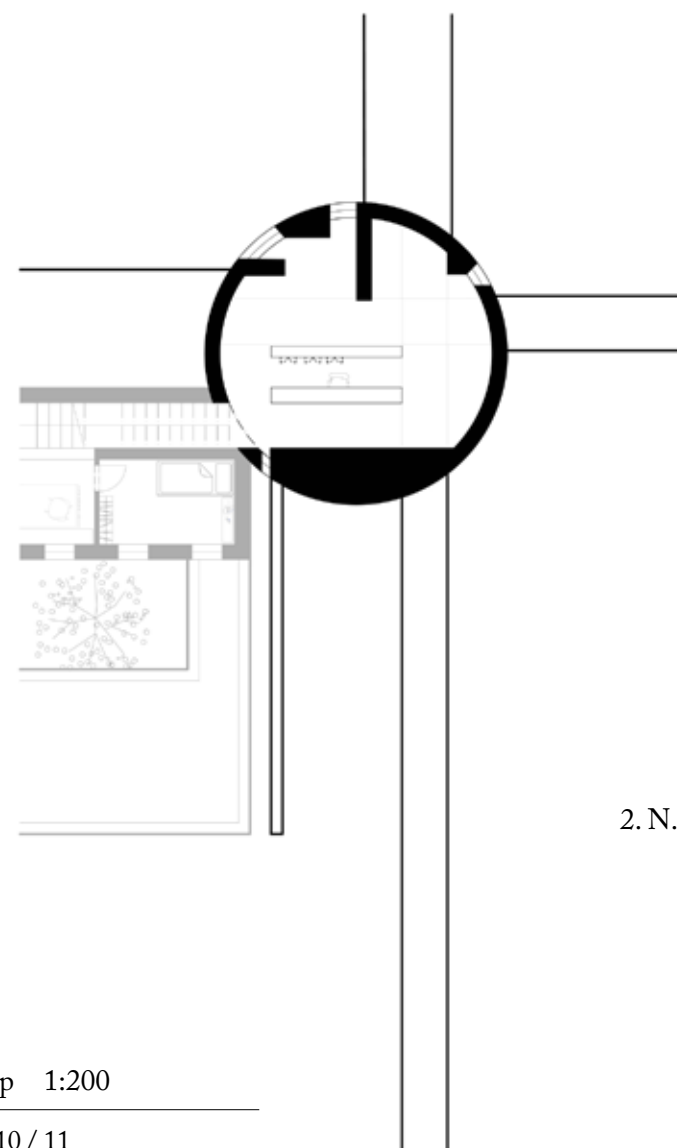
Ocitáš se v kruhu. Ve válci.
Ze vstupu máš totiž jedinou možnost nahlédnout do všech pěti dvorů Duševních lázní.

Každý průzor je charakteristický.
Zaoblené zdi se protínají s kolmými a tak se tvému pohledu každá ze zahrad otvírá jinak.

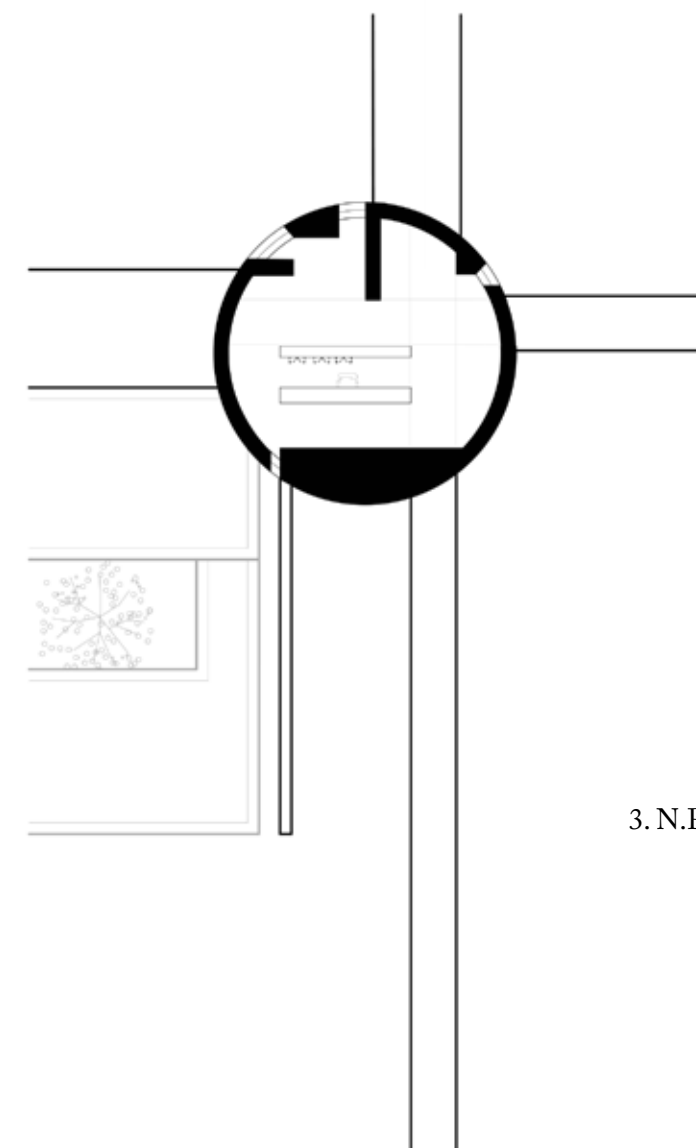
Stejně tak tvoje tělo musí reagovat na masu zdi, která ti dává omezenou možnost přístupu k oknu.

Tvoje chodidla zároveň cítí nějakou drobnou nianci nerovnosti. Zhloubení.

Je to vryté křížení cest na tomhle místě.

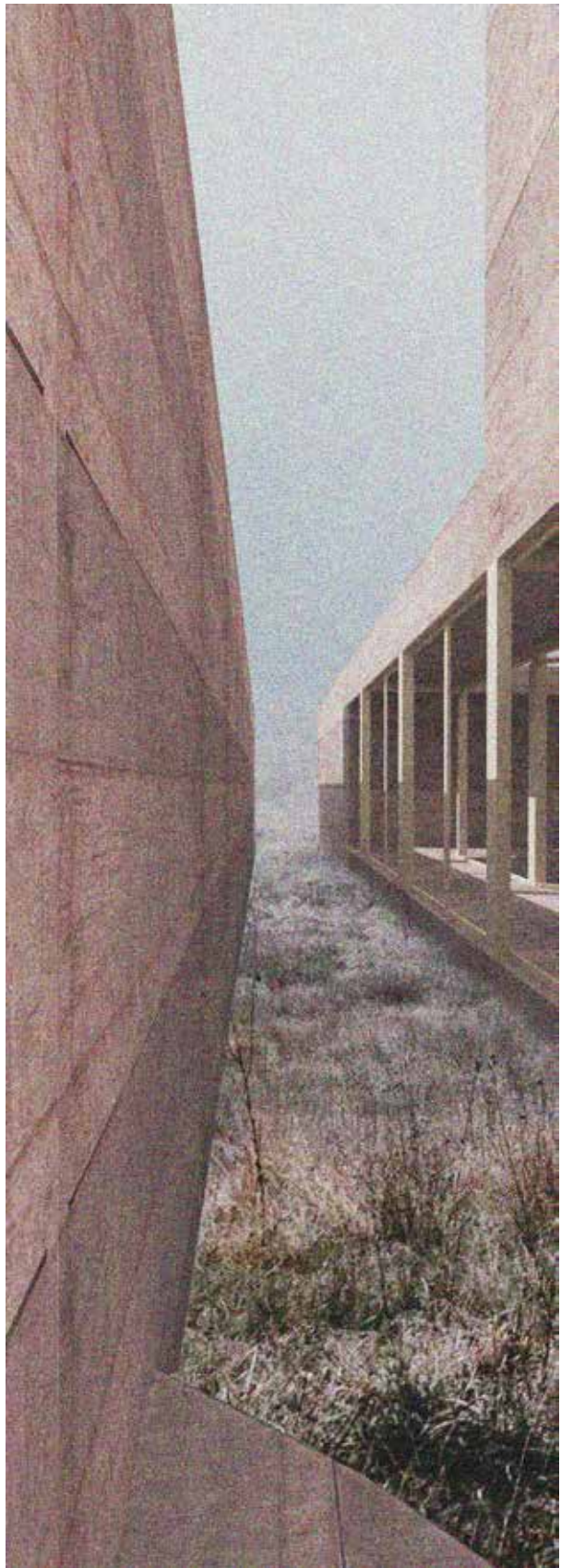

2. N.P.

3. N.P.

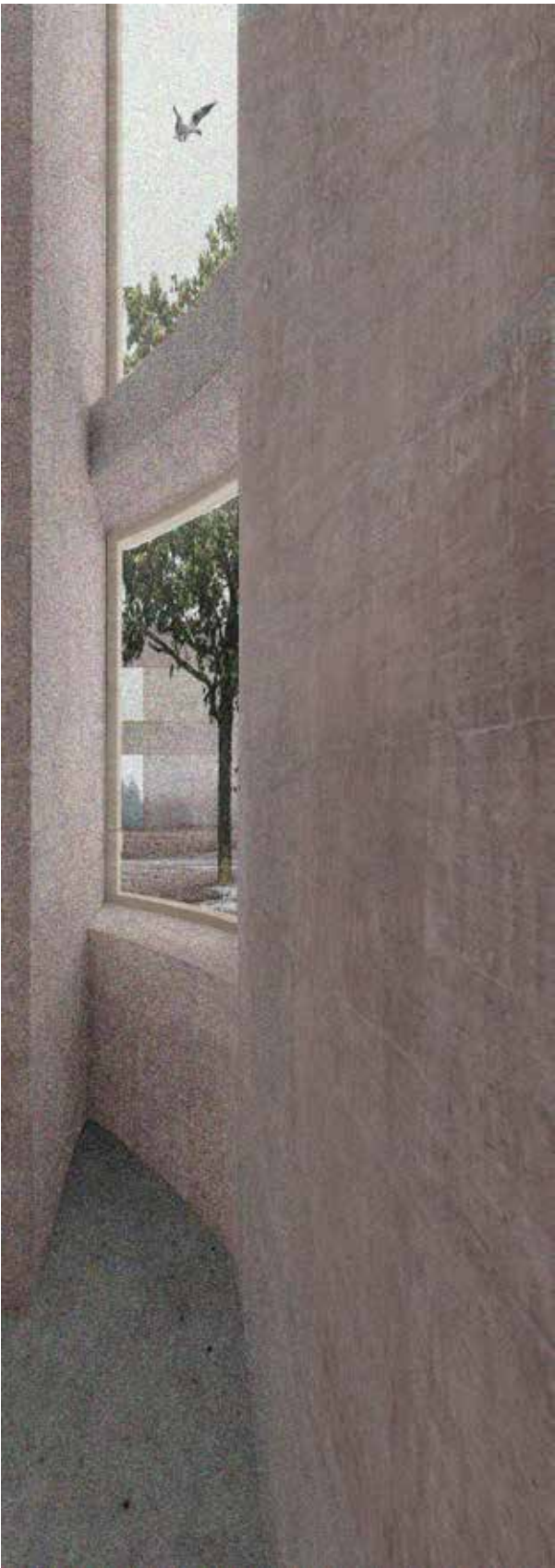
vstup 1:200

Dvůr Rozpravy.

Průzor tě vrací zpět odkud jsi přišel.
Je to škvíra.
Vidíš jenom nějaké útržky sloupků, žádnou zahradu.
Možná občas se tam mihne něčí stín. Ale to nevíš jistě.

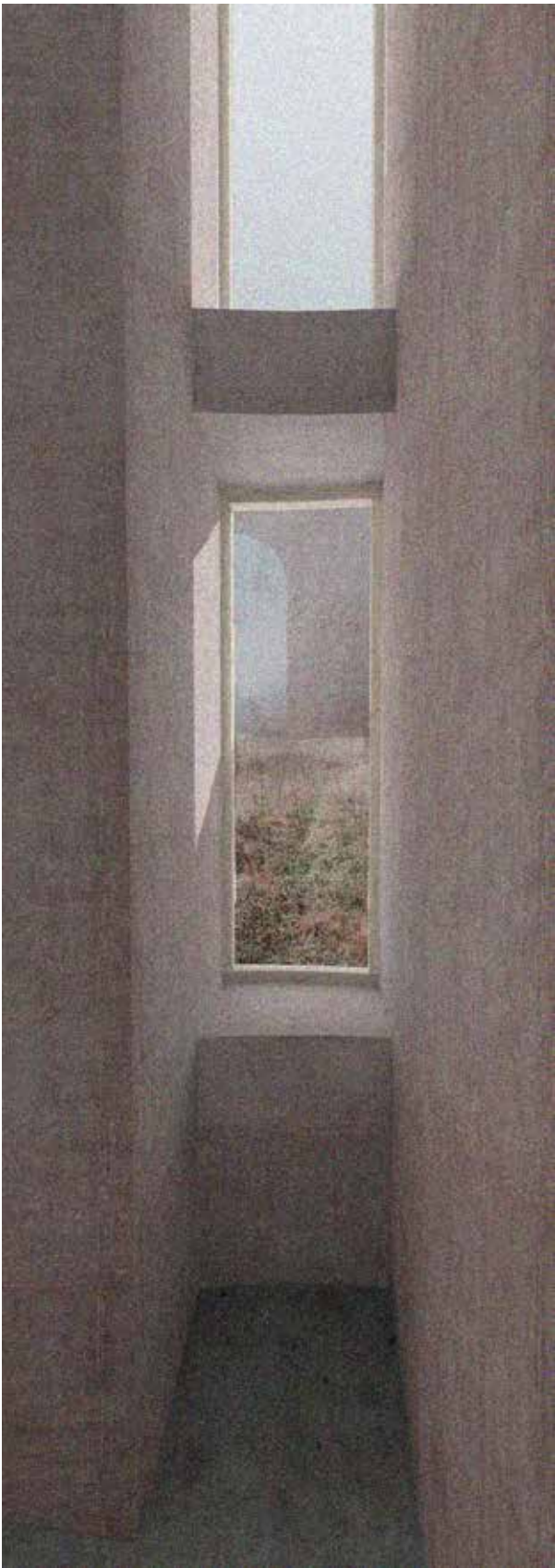
Je to dvůr domu terapie.
Místo, kde řešíš svoje problémy. Individuálně s
terapeutem nebo ve skupině. Proto je sám do sebe
uzavřený a nenahlídneš tam jen tak.

Dílenský dvůr.

Zaoblená zeď tě úplně přilíná k sobě
Cítíš z ní teplo, hlínu.
Když u ní totiž nejses dostatečně blízko tak toho moc
oknem nevidíš.

Stejně tak vůni keramické hlíny, barev, ředidel, dřeva
můžeš právě cítit v dílenském domě určeného pro art
terapii.

Rajský dvůr.

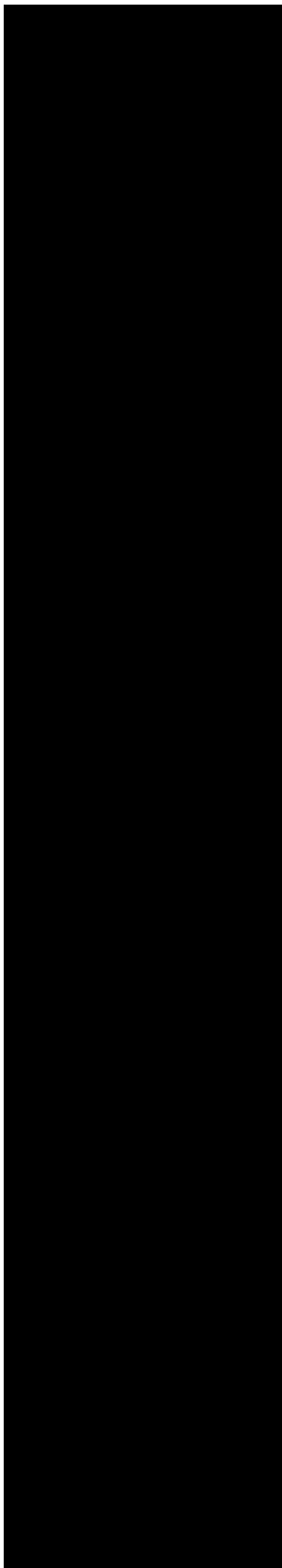
Tvůj pohled rozpoznává pouze nějaké klenuté
zalomení.
Takovou bublinu jdoucí ze země.
Nevidíš odsud do toho prostoru, brání ti nějaká zeď.
Člověk by u Rajského dvora čekal až barokní
ohromení a hrající chorály k tomu, jak to má být.

Tak tady ne.

Jogínský dvůr.

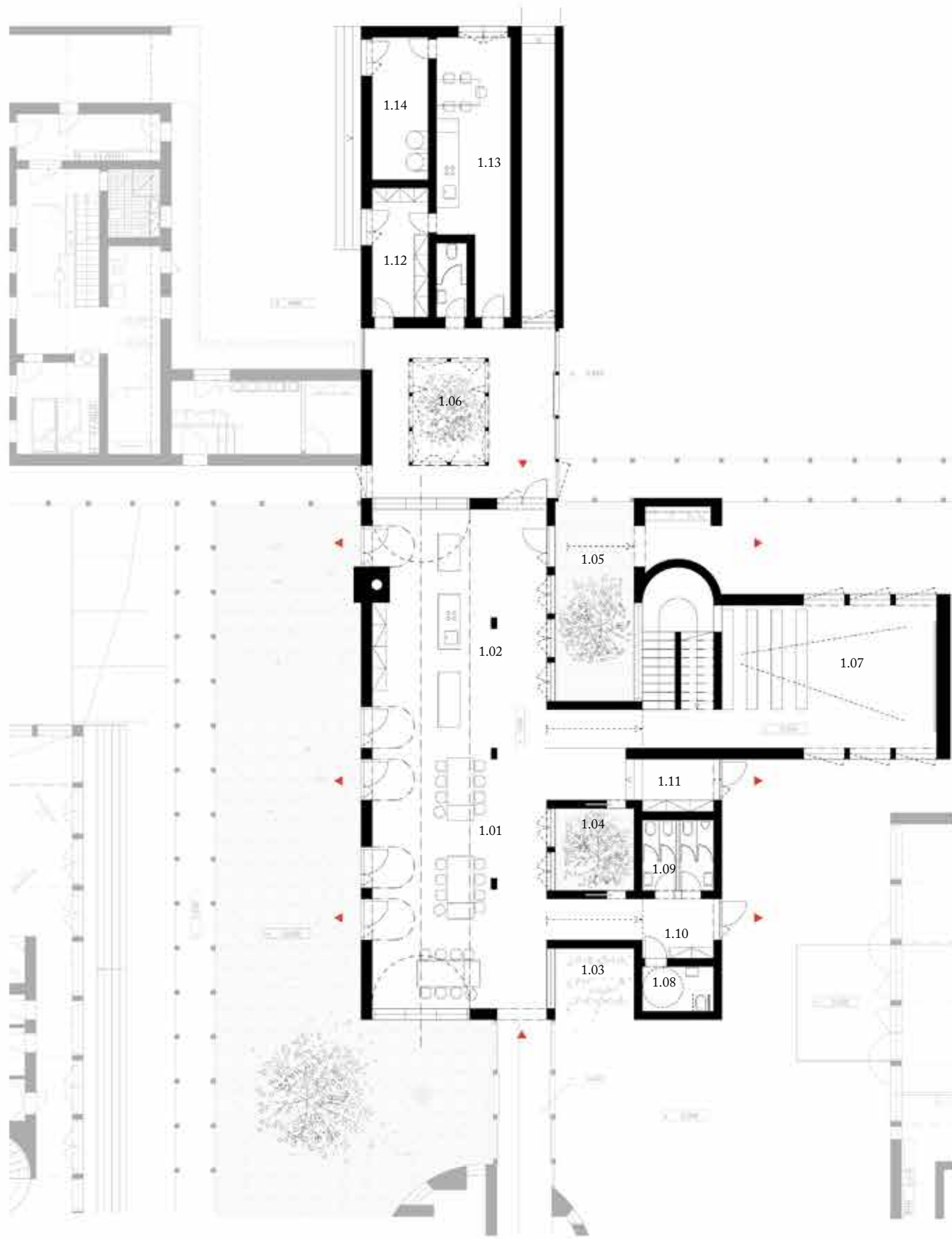
Pod tupým úhlem se zalamují dvě zdi k sobě.
Z jedné v dálce vystupuje neurčitá šikmá
trojúhelníková linka a potom jen linka nad zemí.
Vidíš skrz ten prostor dál.
Celé to je geometricky pokřivené.

Řemeslný dvůr.

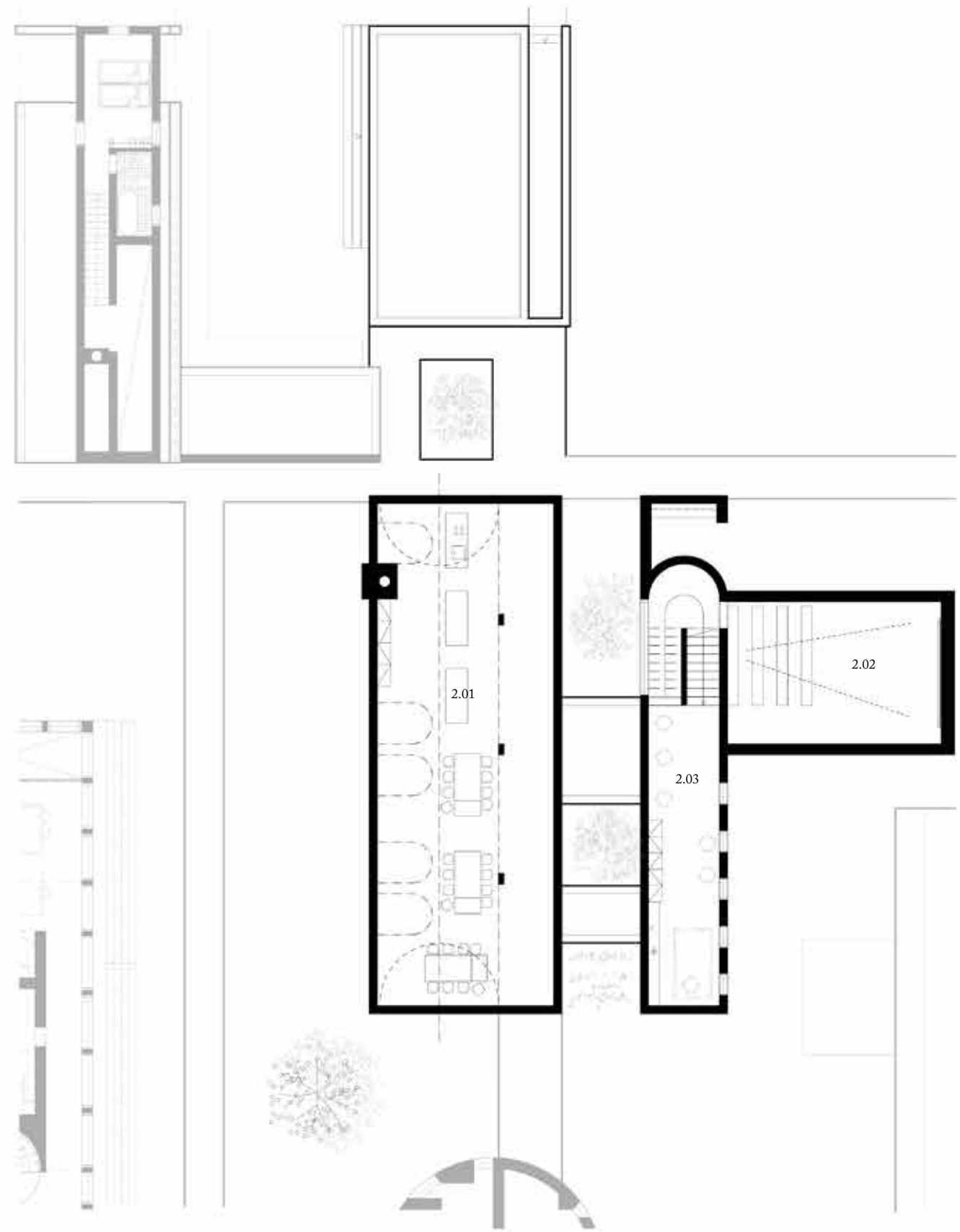
Ten nevidíš, ten slyšíš.
Je nejdál, ale je nejvíc
nahlas.
Zvuk cirkulárky, klepání
kladiva, hurónský hlas pana
správce.

Tím je řemeslný dvůr právě
charakteristický.

1. N.P.

1.01	hostina	1.09	toaleta
1.02	společná přípravná jídla	1.10 - 1.11	špajzky
1.03 - 1.06	bylinné zahrady	1.12	zásobárna
1.07	přednáškovna	1.13	kuchyně paní správcové
1.08	toaleta invalida	1.14	TZB, servrovny

2. N.P.

2.01	hostina
2.02	přednáškovna
2.03	respirium po jídle

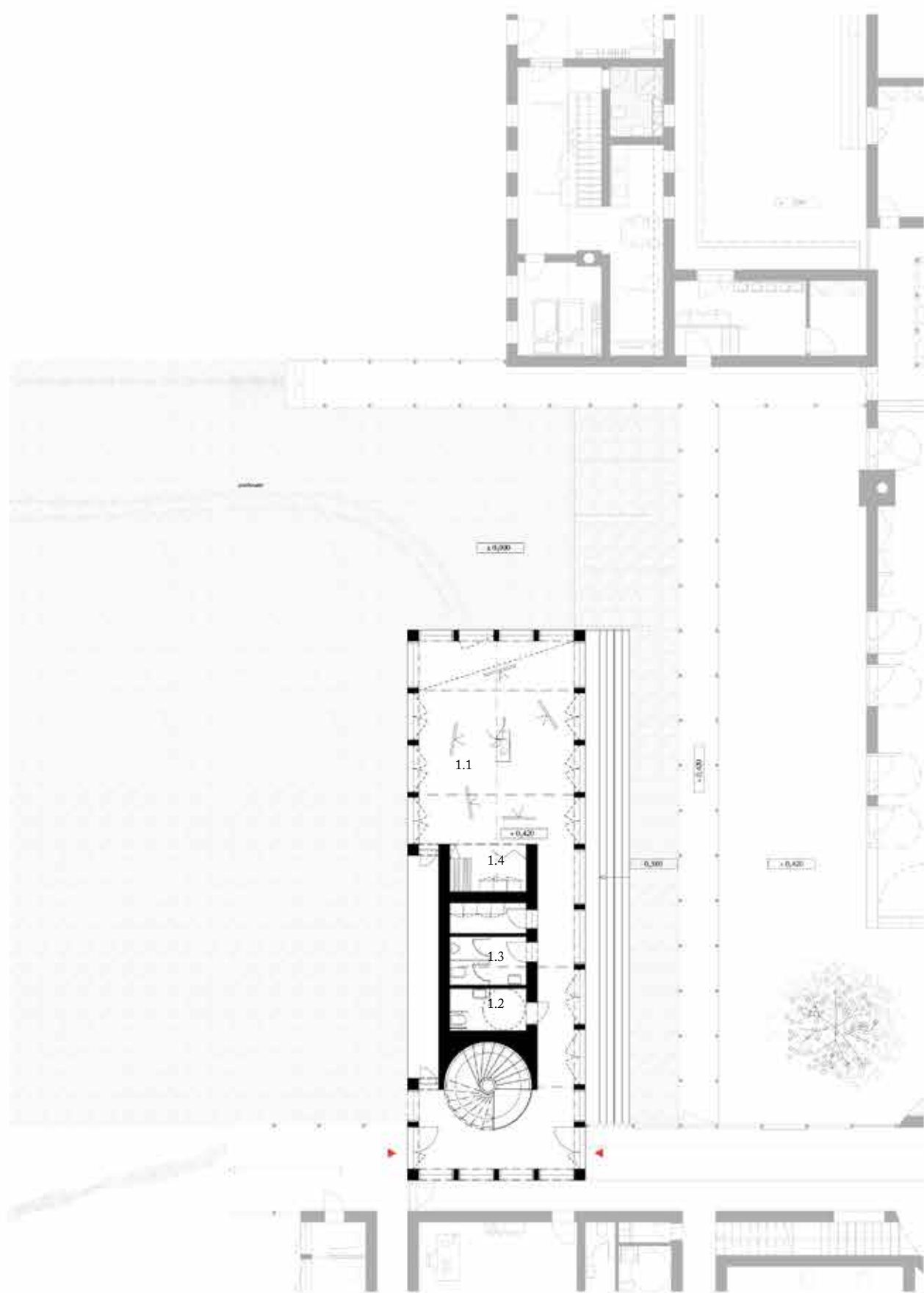

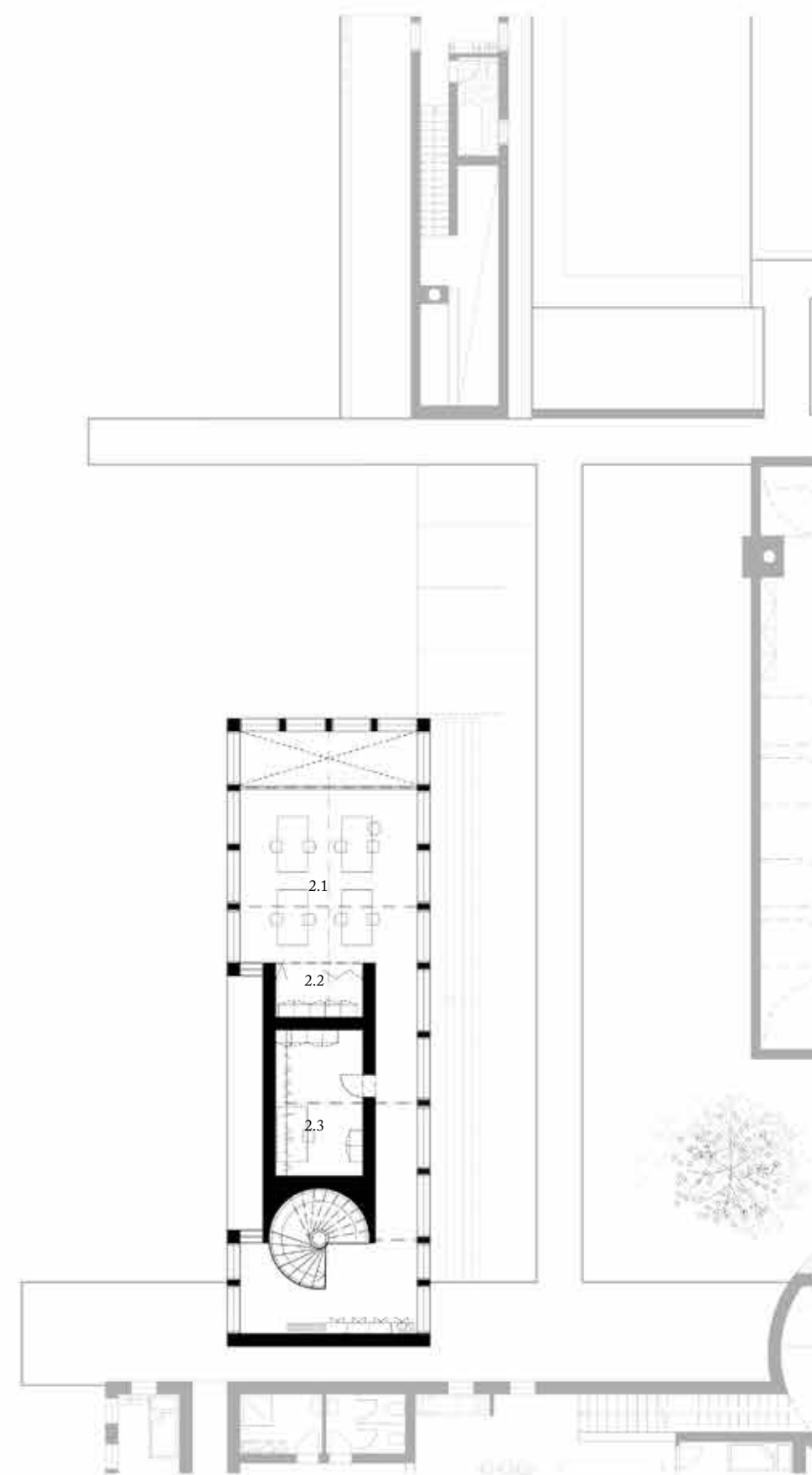

1. N.P.

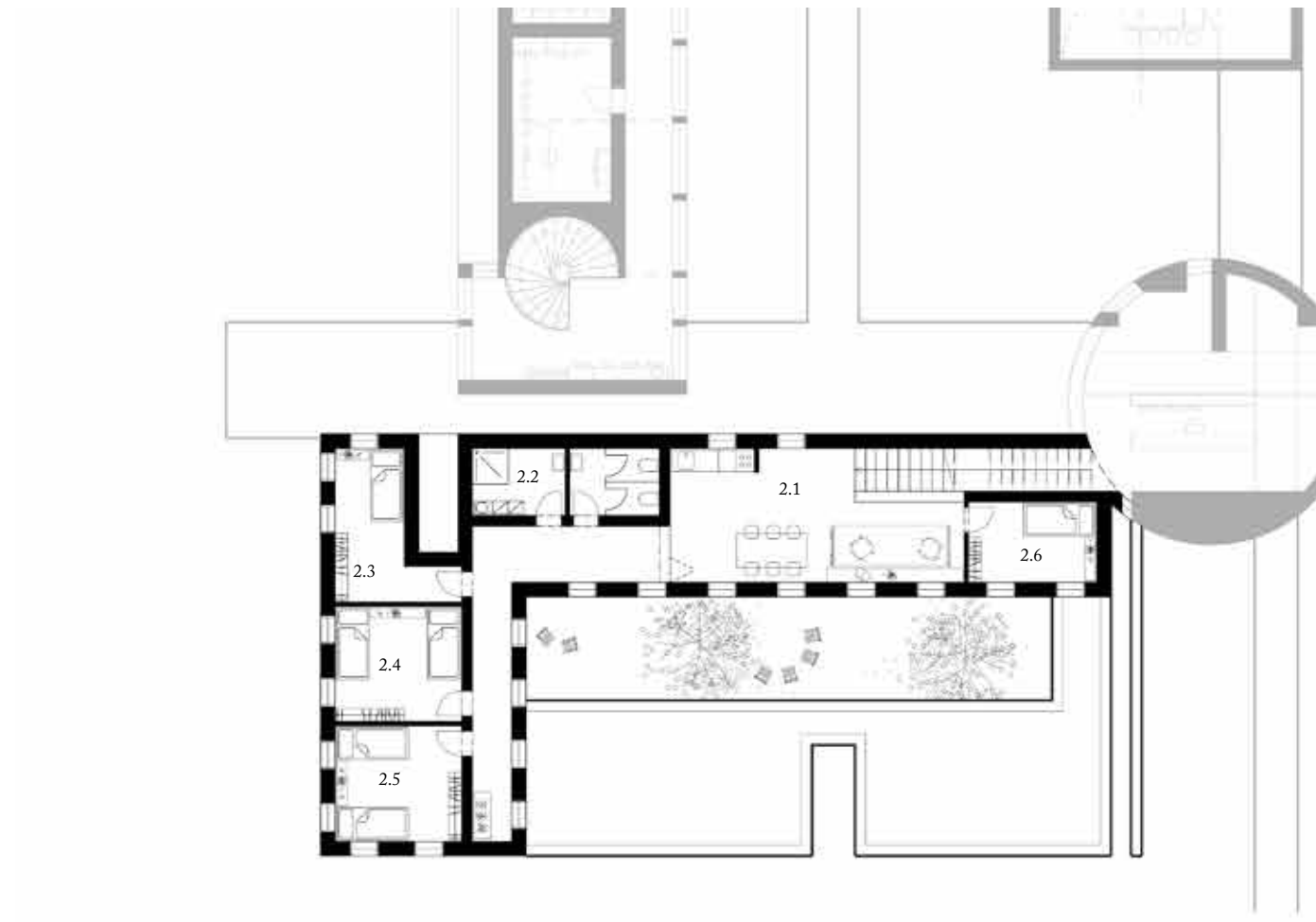
- 1.1 výtvarná dílna
- 1.2 toaleta invalida
- 1.3 toaleta
- 1.4 sklad

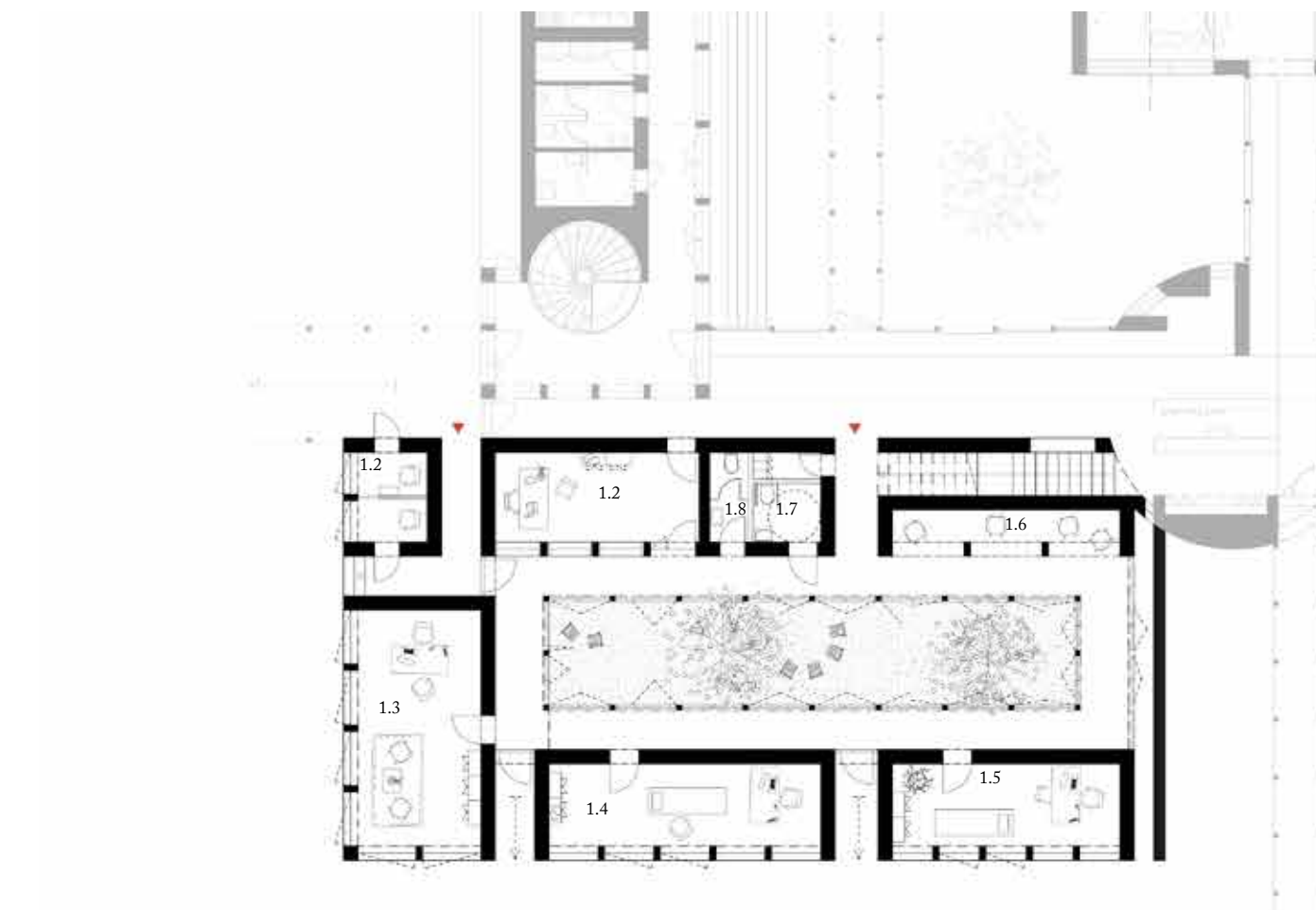
2. N.P.

- 2.1 výtvarná dílna
- 2.2 sklad
- 2.3 vyvolávací komora

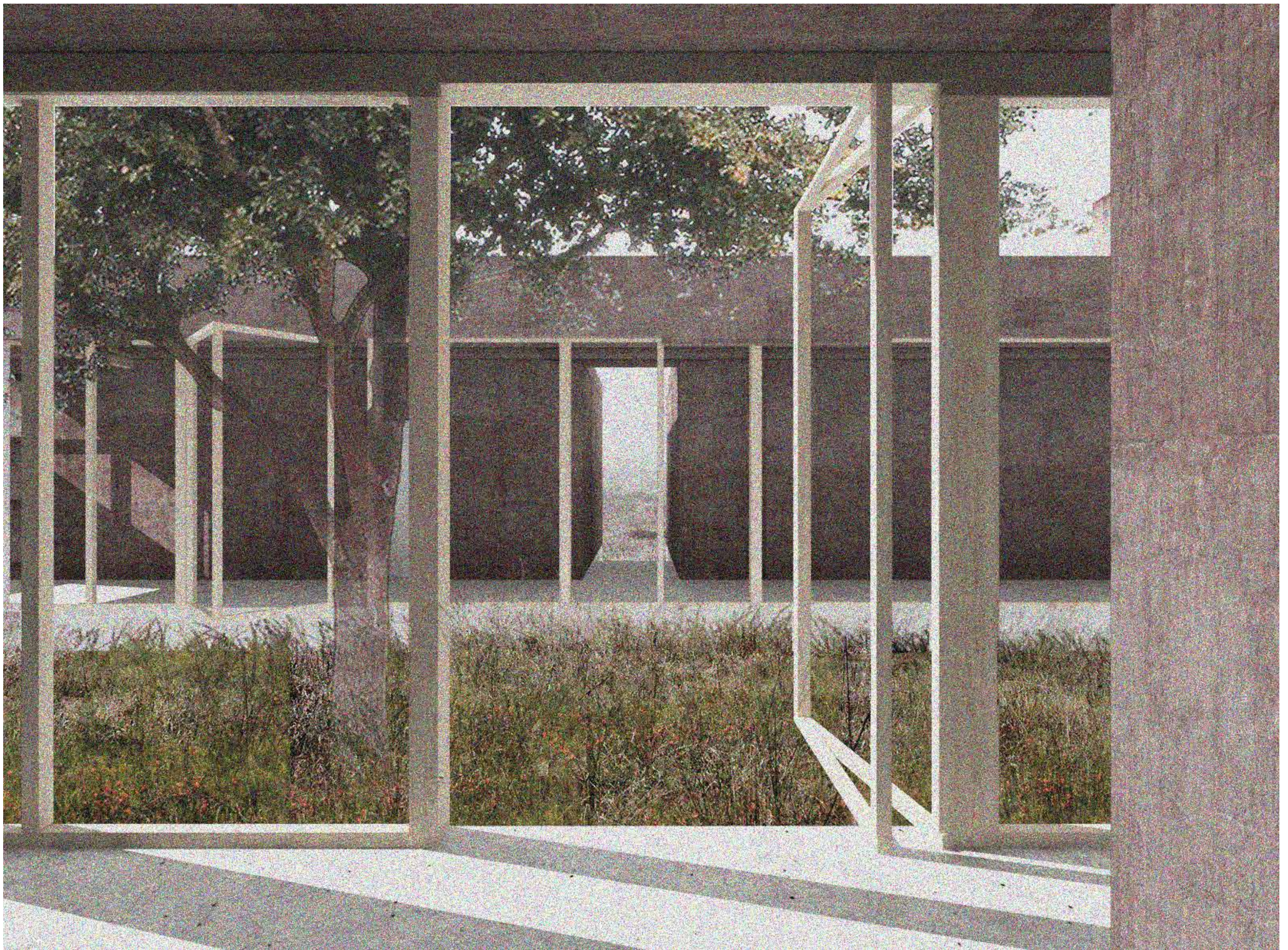

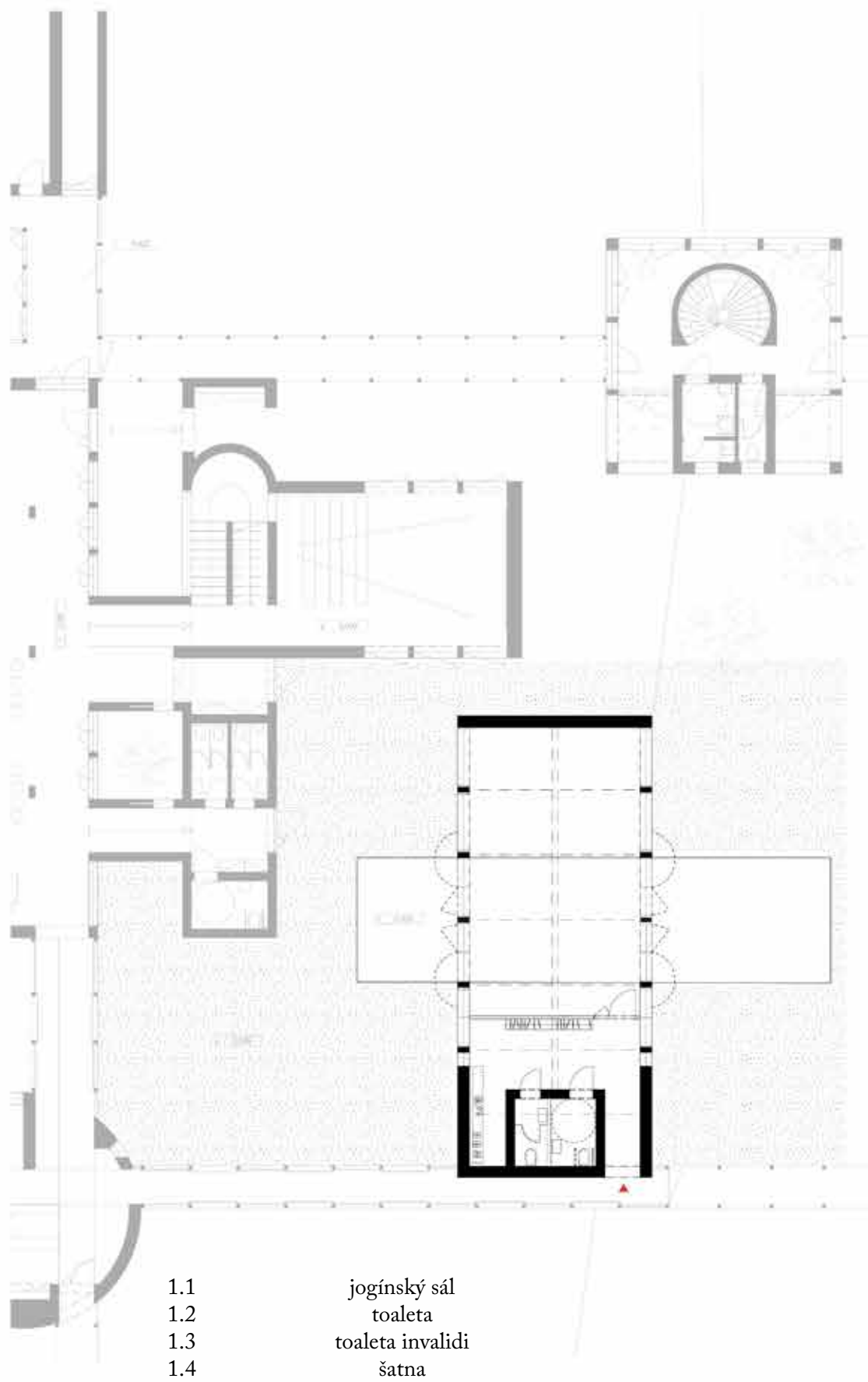

- 2.1 kuchyň terapeutů
- 2.2 umývárna
- 2.3 - 2.6 pokoje pro therapy
- 2. N.P.

- 1.1 hlavní kancelář
- 1.2 zповědnice
- 1.3 rozpravná I.
- 1.4 rozpravná II.
- 1.5 rozpravná III.
- 1.6 venkoví respirium
- 1.7 toaleta invalida
- 1.8 toaleta, zázemí
- 1. N.P.

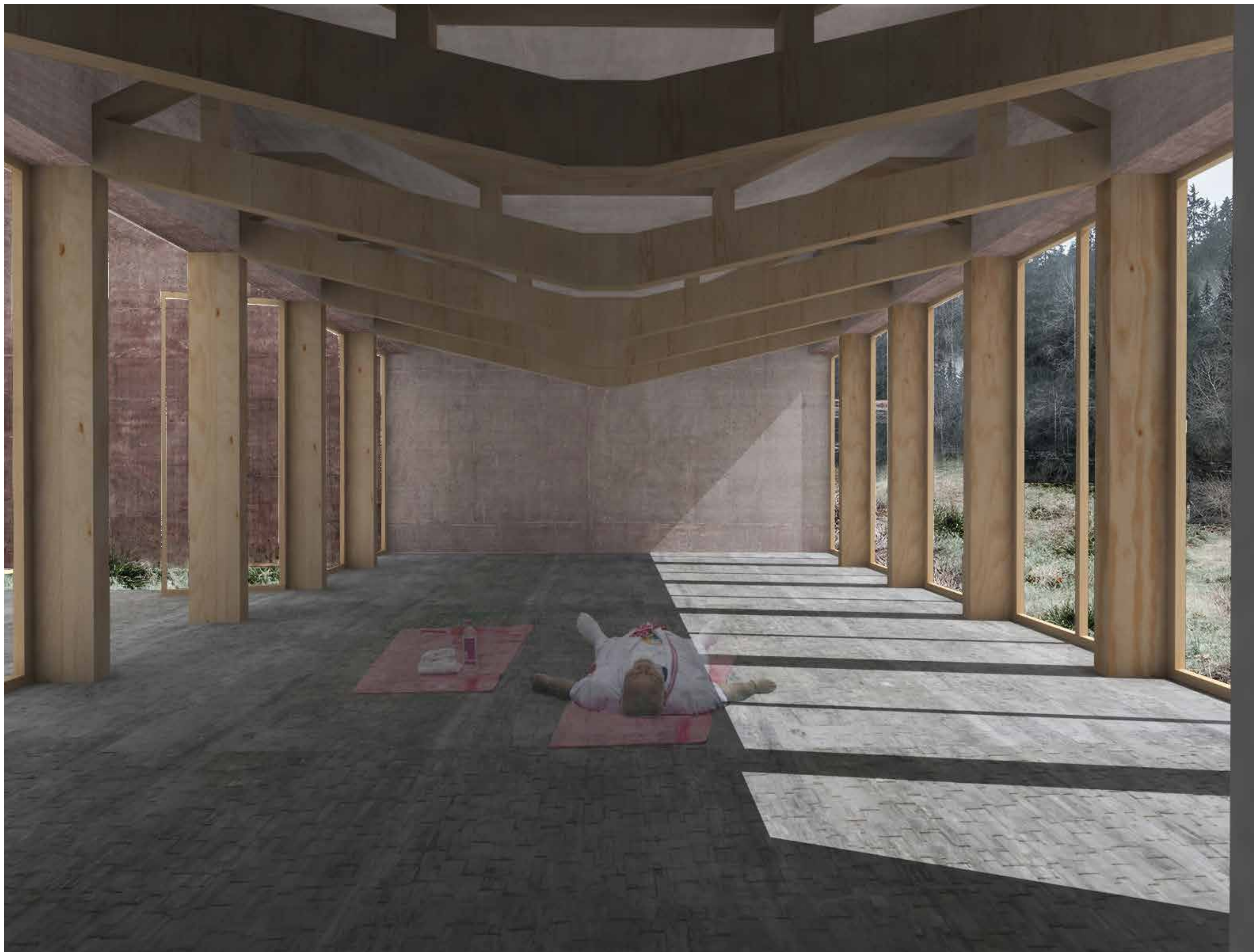

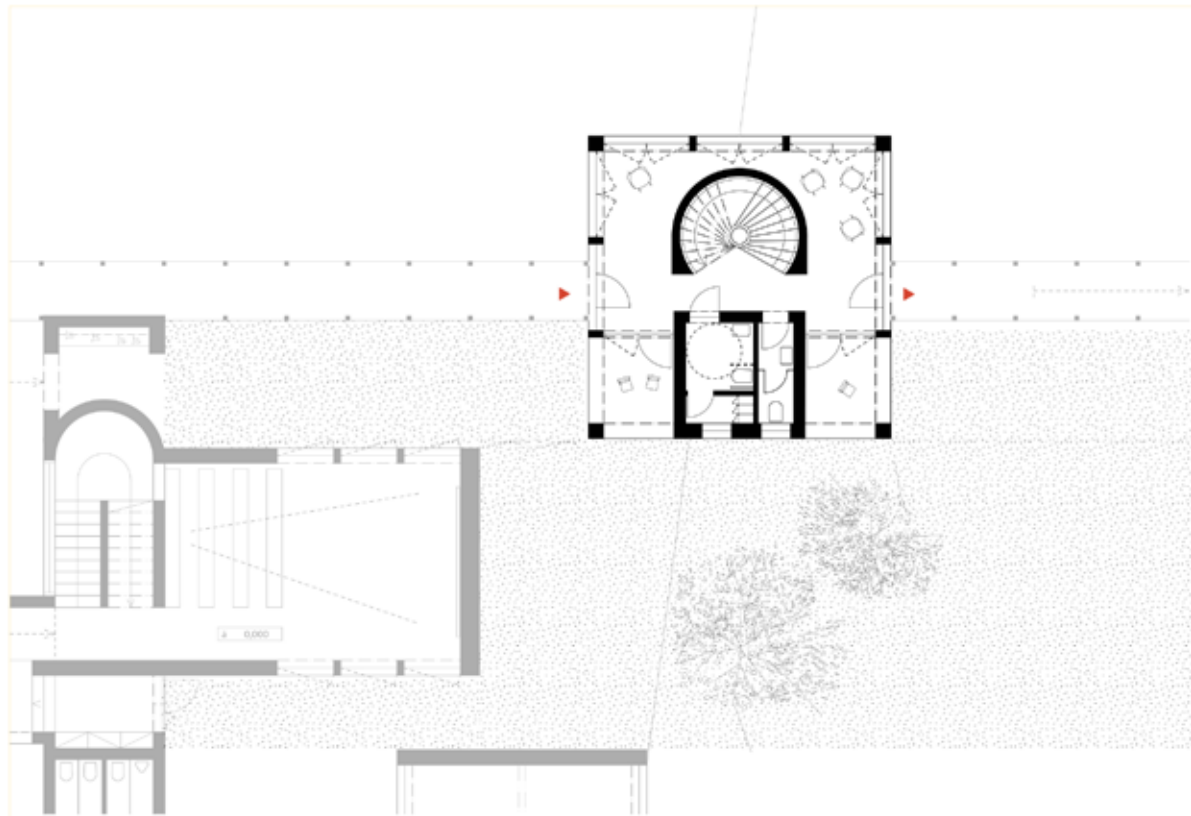
1.N.P.

jógovna 1:200

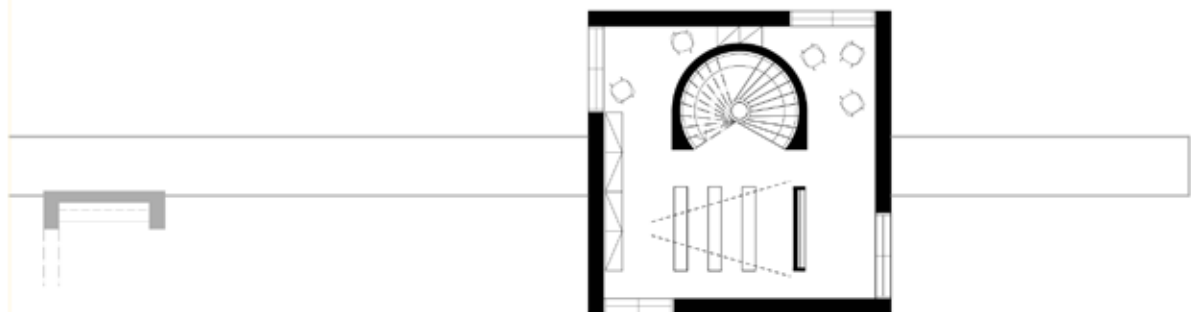

Pohled na strop při závěrečné meditaci.

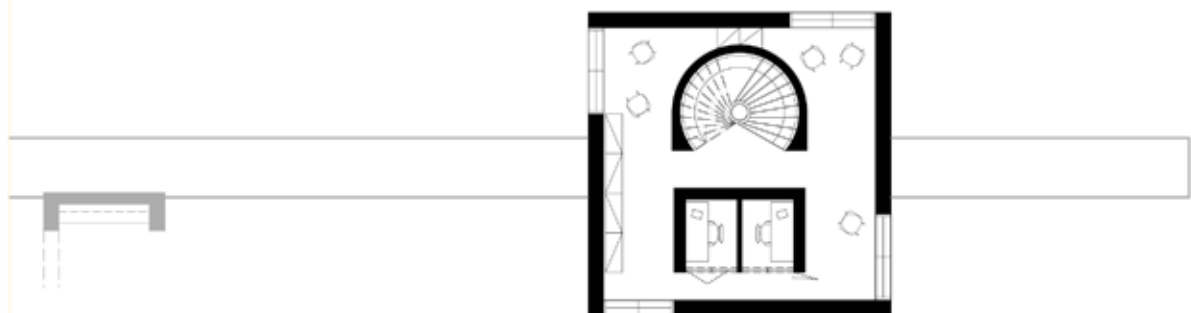
1.1 toalety, zázemí

1. N.P.

3.1 literární čítárna

2. N.P.

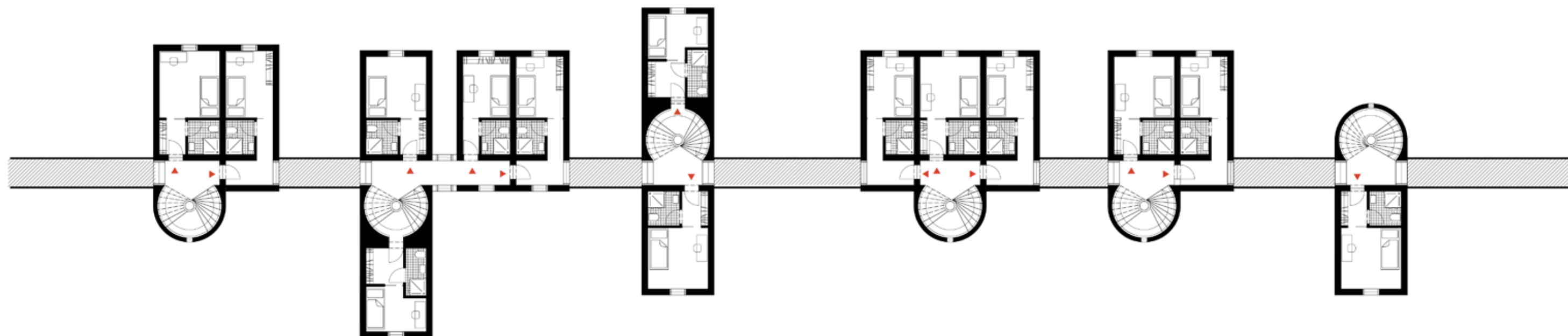
3.1 tichá studovna

3. N.P.

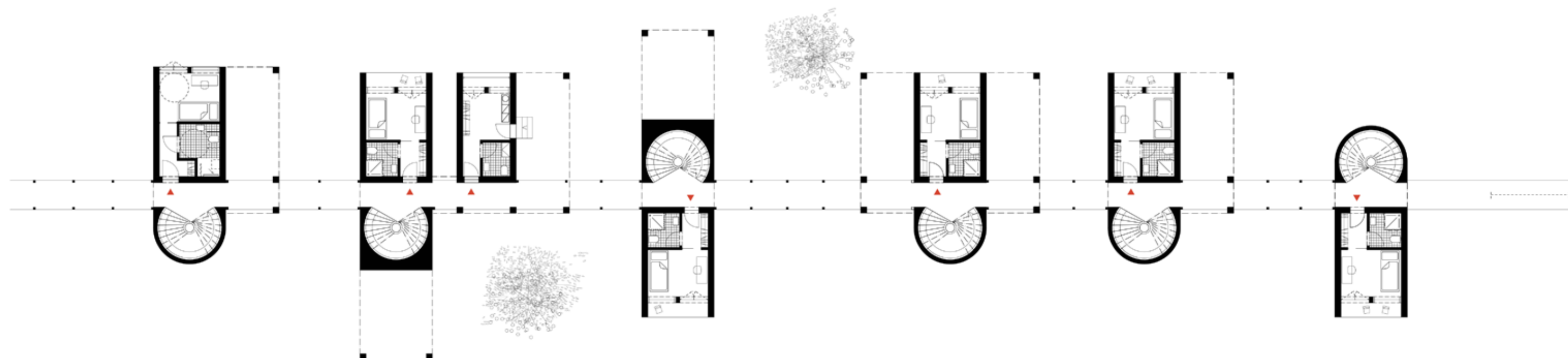
knihovna 1:200

2. N.P.

2 pokoje
+ pokoj pro invalidu

5 pokojů
+ zázemí úklidu

3 pokoje

4 pokoje

3 pokoje

2 pokoje

1. N.P.

pokoje 1:200

chybí texty!!
provizorní axonometrie!!
provizorní schéma!!